THE LIBRARY OF CONGRESS (GRATIS)
REFERENCE DEPARTMENT
SERIALS DIVISION
WASHINGTON, DC 20025 DM

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500

Vol. LXXVI Kaina 25 c. PENKTADIENIS — FRIDAY, SPALIS — OCTOBER 29, 1982 Nr. 222

"L.K.B. Kronika" Nr. 53

Kunigų seminarijoje

1982 m. birželio 6 d. Kauno arkivyskupijos ir Vilkaviškio vyskupijos apaštališkasis administratorius vysk. Liudvikas Povilonis Kauno katedroje suteikė kunigystės šventimus šiems dijakonams:

Arnašiui Albinui, Briliui Vytautui, Degučiui Zenonui, Čiupalai Stasiui, Filipčik Anton, Gražuliui Juozui, Gvazdovič Kazimir, Kulviečiui Edmundui, Meiliui Kaziui, Nestiukui Leonidui, Norkūnui Juozui, Orantui Aloyzui, Petraičiui Alfonsui, Puzonui Rokui, Vaselkai Žygintui, Vilučiui Kęstučiui.

Tą pačią dieną Panevėžio vyskupijos apaštališkasis administratorius vysk. Romualdas Krikščiūnas suteikė kunigystės šventimus dijakonams — Albinui Paltanavičiui ir Raimundui Saprigonui.

Tiek daug kunigų vienais metais Kauno Kunigų seminarija išleido tik 1963 metais.

Naujuosius kunigus po šventimų seminarijoje sveikino didelė minia tikinčiųjų, atvykusių į šventimus iš įvairių Lietuvos vietovių. Labai turiningai, atsakydami į jaunimo sveikinimus, kalbėjo kunigai Kazys Meilius ir Rokas Puzonas. Visus pradžiugino, kad naujieji kunigai, nepaisant sunkių sąlygų, išeina į darbą nepalaužta dvasia.

Šis didelis naujų kunigų būrys gerokai papildys praretėjusias darbingų Lietuvos kunigų eiles. „Kronika" linki, kad naujieji kunigai susiorentuotų dabarties sąlygose ir visą gyvenimą drąsiai ir ištikimai liudytų Kristų persekiojamos tautos katalikams ir nuklydusiems broliams.

RRT „plauna smegenis"

1982 m. kovo-balandžio mėn. visoje Lietuvoje Religijų reikalų tarybos darbuotojai pravedė „seminarus" parapijų komitetams — dvidešimtukams, kuriuose dalyvavo ir ateistinių atraminių punktų nariai. Kunigams dalyvauti buvo griežtai draudžiama.

Panašus „seminaras" 1982 m. kovo 24 d. įvyko ir Vilkaviškyje.

Rajono VK pirmininko pavaduotojas pasakojo, kad Pajevonio, Kybartų ir Didvydžių parapijose sakomi „netinkami" pamokslai, pasitaiko, kad kunigai kalėdoja, t.y. lanko tikinčiuosius, pvz. Vilkaviškyje. Kybartų parapijoje pats klebonas eina parapijos komiteto pirmininko pareigas. Ne visos parapijos prašo rajono leidimo, kad galėtų atvykti kunigai talkininkai. Kybartuose atsirado apsišaukėlis kunigas, kuris niekur nesimokė, neįšventintas ir neturintis valdžios pažymėjimo (kun. Jonas Matulionis, **-red.**).

Po to kalbėjo pats RRT įgaliotinis Anilionis, kuris papasakojo, kad 89% parapijų turi klebonus, o 11% parapijų yra be klebonų, todėl jo įstaiga „rūpinasi", kad Kunigų seminarija galėtų daugiau priimti kandidatų. Įgaliotinis aiškino, kad Lietuvos katalikai būtų turėję religinio turinio žurnalą, bet „ekstremistai" kunigai sukėlė triukšmą ir sukliudė. Paminėjo tris „apsišaukėlius" kunigus: Petrą Našlėną, Joną Matulionį ir Kęstutį Brilių, ir pridūrė, kad tokių esama daugiau, tačiau jis nežinąs jų pavardžių. RRT, anot įgaliotinio, susirūpinusi, kad nebūtų apgaudinėjami tikintieji. Įgaliotinis piktinosi, kad tikintieji pasirašinėja pareiškimus, ir šmeižė, sakydamas, jog parašai yra klastojami. Kalbėdamas apie klieriką Aloyzą Volskį, įgaliotinis aiškino, kad tikintieji jį be reikalo užstoję, nes jis pats prisipažino klydęs, todėl ateityje nereikėtų pasirašinėti po panašiais pareiškimais. Dėdamasis, kad jam rūpi Bažnyčios reikalai, įgaliotinis kritikavo, kad kai kuriose bažnyčiose jaunimas groja su gitaromis, kad buvę atvejų, jog moteris sakiusi pamokslą.

Daugelis parapijų komitetų narių šiuos „simpoziumus" boikotavo, nes visi iš ankstesnės patirties žino, kad valdžios pareigūnai turi vieną tikslą: kas jiems netinka apšmeižti, suniekinti ir klaidinti tikinčiuosius.

(bus daugiau)

Brežnevas pasakė griežtą kalbą kariuomenės generolams ir admirolams. Prezidiume už kalbėtojo ploja: maršalas Sergej Sokolov, gynybos viceministeris, maršalas Viktor Kulikov, Varšuvos pakto ginkluotų jėgų vadas. Juri Andropov, buvęs KGB viršininkas, dabartinis komunistų partijos sekretorius, ir Konstantin Černenko, partijos sekretorius, numatomas Brežnevo įpėdinius.

Maskvoje lankėsi Etiopijos vadai

Maskva. — Spalio 12 d. Kremliuje lankėsi Etiopijos valdžios delegacija, su kuria derybas vedė patys vyriausi sovietų vadai: Brežnevas, Gromyka, Ustinovas, Černenka, Ponomariovas ir Archipovas. Pirmiausia pasirašytas komunistinių partijų bendradarbiavimo susitarimas. Nors komunistai Etiopijoje jau seniai pagrobė valdžią, opozicija ir net ginkluotas pasipriešinimas komunizmui Etiopijoje dar tebevyksta. Todėl Etiopijos valdžios bei partijos titulai yra kiek kitokie, negu priimta komunizmo valdomose šalyse. Etiopijos diktatorius Mengistas Haile Mariamas nėra koks „aukščiausiosios tarybos prezidiumo pirmininkas" ar „prezidentas". Jis Kremliaus komunikatuose vadinamas „Socialistinės Etiopijos Laikinosios karinės administracinės tarybos pirmininku". Etiopijos komunistų partija vadinama „Etiopijos darbo žmonių partijos organizavimo komisija". Jos pirmininku yra tas pats Mariamas.

Derybose, kaip paprastai, Brežnevas pabrėžė, kad Sovietų Sąjunga vykdo taikos politiką, o tai, ką ji daro karinėje srityje, tarnauja tik gynybos tikslams. Mariamas padėkojo sovietų vadams už paramą stiprinti Etiopijos ekonomiką, už paramą ginti šalies nacionalinį suverenumą ir teritorijos vientisumą.

Kitą dieną Etiopijos vadai atskirai tarėsi su užsienio reikalų ministeriu Gromyka. Pasikeista nuomonėmis dėl kai kurių tarptautinių problemų. Vėl patvirtintas siekimas glaudžiai bendradarbiauti taikos ir saugumo stiprinimo labui. Tą pačią dieną Etiopijos diktatorius vedė pokalbį su gynybos ministeriu maršalu Ustinovu. Jiedu apsvarstė abiem šalim reikšmingus klausimus. Svarstymas parodė, kad jų nuomonės šiais klausimais yra vienodos, skelbia Tass žinių agentūra.

Rinkimai Ispanijoj

Madridas. — Ispanijos karalius Juan Carlos trečiadienį priėmė savo rūmuose visų Ispanijos partijų vadus, jų tarpe komunistų ir tautinių mažumų vadus. Didesniuose miestuose rinkimų dieną patruliavo kareiviai, prižiūrėjo tvarką. Policija Madride ir Barcelonoje sulaikė 25 dešiniuosius radikalus, kurie grėsė valstybės saugumui.

Ketvirtadienį Ispanijoje buvo renkamas parlamentas — 350 atstovai ir 207 senatoriai. Tai jau tretieji parlamento rinkimai po diktatoriaus Franco mirties 1975 m. Visi rinkimų rezultatų pranašai spėliojo, kad rinkimus laimės socialistų partija.

Nobelio laureatas gimęs Lietuvoje

New Yorkas. — „Time" žurnalas paskelbė, kad šių metų Nobelio chemijos laureatas Aaron Klug, 56 metų, Anglijos Cambridge universiteto fizikos ir chemijos profesorius, yra gimęs Lietuvoje, o užaugęs Pietų Afrikoje. Cambridge jis dirba jau nuo 1962 m.

Prof. Klug pasižymėjo patobulindamas elektroninį mikroskopą, kurio pagalba geriau prieinama prie žmogaus kūno molekulių tyrimų. Turima vilčių, kad prof. Klugo laimėjimai padės medicinai geriau suprasti vėžio ligos kilmę, padės rasti kovos su vėžiu metodus.

— Libane buvo pakeisti kai kurie marinų daliniai. Kareiviai atsisveikindami gyrėsi, kad Padėkos dieną jie švęs namie. JAV vyriausybė svarsto planą sustiprinti Libane laikomus kariuomenės dalinius.

— Domininkonų respublikos prezidentas Salvador Jorge Blanco gruodžio 5-7 lankysis Amerikoje.

— Indijos Amristar mieste patruliuoja kariuomenė. Čia sikų sektos žmonės nerimauja, reikalaudami platesnės autonomijos. Šią savaitę riaušėse du žuvo, 48 — sužeisti.

— Penki armėnų kilmės amerikiečiai Kalifornijoje suimti už turkų diplomatinių atstovybių puldinėjimus.

TRUMPAI IŠ VISUR

— Prez. Reaganas vakar išvyko rinkimų kampanijos reikalais į Nevadą, Montaną, Wyomingą.

— Gynybos sekr. Weinberger vakar įspėjo balsuotojus neversti vyriausybės sustabdyti ginklavimąsi, nes sovietai gali kiečiau laikytis dabar vykstančiose Ženevoje derybose. Amerika negalinti atsilikti ginklų srityje nuo sovietų.

— Vienoje, Austrijoje, prasidėjo JAV derybos su sovietais dėl javų prekybos.

— Arabai demonstruoja Vakariniame krante. Betlejuje buvo sužeisti du Izraelio kareiviai.

— Irako jėgos raketomis apšaudė Irane Dezful miestą, žuvo daug žmonių, sugriauta 50 pastatų. Irano premjeras pasakė, kad už Dezfulo kankinius bus atkeršyta. Irakas paskelbė, kad fronte nušauti 42 iraniečiai.

— Libane nežinomi užpuolikai nušovė tris airių kareivius, Jungtinių Tautų taikos priežiūros kariuomenės narius.

— Specialus JAV pasiuntinys Morris Draper atvyko į Beirutą derėtis dėl svetimų kariuomenių atitraukimo iš Libano.

— Salvadoro vyriausybė atmetė komunistų siūlymą derėtis. Sakoma, kad sukilėliai nori laimėti prie derybų stalo, ko jie negalėjo laimėti rinkimų metu ar civiliniame kare. Gynybos ministeris paskelbė, kad Cabanas provincijoje nušauti 76 teroristai.

— Izraelio komisija, kuri tiria palestiniečių žudynes Beirute, klausinėjo slaptame posėdyje Izraelio žvalgybos viršininką, kurio pavardė neskelbiama. Komisija klausinės užsieniečius gydytojus, kurie buvo netoli palestiniečių stovyklų, bus tardomi ir izraelitai korespondentai, kurie žudynes aprašė.

— Chicagos „Sun Times" skelbia, kad Egipto delegacija slaptai lankėsi Maskvoje ir tarėsi dėl sovietų ginklų pirkimo. Tai patvirtino sovietų ambasadorius Kipro saloj Sergei Astavin.

— Atėnuose prasidėjo Graikijos — JAV derybos dėl kariuomenės bazių. Jos Graikijoje yra nuo 1953 m. Socialistų valdžia siekia už bazes daugiau pinigų.

Brežnevo kalba

Maskva. — Sovietų prezidentas Brežnevas pasakė kalbą sovietų aukštiesiems visų ginklo rūšių karininkams, kurių į Kremlių buvo suvežta apie 500. Jis kaltino Amerikos vyriausybę, kuri stumianti pasaulį į branduolinio karo liepsnas. Valdantieji Amerikos sluoksniai pradėjo politinę, ideologinę ir ekonominę ofenzyvą prieš socializmą, pasakė Brežnevas.

Jis pažymėjo, kad daug laimima žemės ūkio pastangose siekti ateityje tokios padėties, kad nebereikėtų iš užsienio pirkti javų. Brežnevas pabrėžė, jog viskas daroma, kad pagerėtų sovietų santykiai su Kinija.

Brežnevas pasakė karininkams, kad partija ir vyriausybė toliau stengsis, kad ginkluotos sovietų jėgos augtų ir stiprėtų. Partija tikisi, kad sovietų mokslininkai, inžinieriai, technikai darys viską, kas galima, kad sovietai neatsiliktų karinės technikos srityje.

Ketvirtadalis žmonijos — kinai

Pekinas. — Nuo liepos mėn. Kinijoje vyko gyventojų surašymas. Po tolimas provincijas važinėjo specialūs žmonių skaičiuotojai. Pirmą kartą šiam darbui buvo panaudoti iš JAV pirkti kompiuteriai. Vyriausybė paskelbė, kad darbas jau baigtas, gyventojus skaičiavo 5 milijonai pareigūnų ir atrado, kad Kinijoje gyvena 1,008,175,288 žmonės. Nuo paskutinio gyventojų surašymo 1965 m. jų skaičius paaugo 313 milijonų.

Valdžia skelbia, kad pridėjus Taivano, Hong Kongo ir portugalų valdomo Macao gyventojus, žmonių skaičius Kinijoje siektų 1,031,882,511. Raporte sakoma, kad kas dvi sekundės gimsta naujas kinietis.

Stiprėja vokiečių „žalioji" partija

Bona. — Vakarų Europos spauda skiria nemaža dėmesio politiniams pasikeitimams Vakarų Vokietijoje. Pirmiausia, laisviesiems demokratams išėjus iš koalicijos su socialdemokratais, valdžią perėmė su laisvaisiais susiblokavę krikščionys demokratai. Buvęs populiarus kancleris Helmut Schmidt paskelbė, kad jis savo partijai daugiau nevadovaus ir į kanclerio vietą nekandidatuos. Artėjant kovo mėn. rinkimams, kyla klausimas,ar laisvieji liberalai iš viso išsilaikys parlamente, nes jų įtaka kaip „trečiosios partijos", kuri tapo nepatikimu, keičiančiu savo liniją, partneriu, labai nukrito. Daugely paskutinių metų rinkimų laisvieji demokratai nesurinko nei balsų minimumo — 5 nuoš. balsuotojų.

Vis daugiau pradėjo stiprėti nauja partija, net neturinti savo pastovaus vardo. Kai kurie tos grupės veikėjai vadina save „kitu sąrašu". Kadangi šioje palaidoje grupuotėje yra daug buvusių gamtos, aplinkos globėjų, žvėrių apsaugos, ekologijos šalininkų, partija vadinama „žaliaisiais". Buvęs kancleris Willy Brandt, socialdemokratų partijos pirmininkas, pasakė, kad tai vokiečių politinės sistemos „pamestinukai". Viena svarbiausių tos partijos veikėjų 35 metų amžiaus Petra Kelly tvirtina: „Mes esame partija prieš partijas".

Komentatoriai sako, kad daug lengviau nustatyti „prieš ką" ta partija eina, negu — „už ką". Žaliųjų partijoj susirinkę Amerikos politikos priešai, branduolinių elektros jėgainių priešai, atominių ginklų priešai. Nemažai grupuotėje anarchistų, komunistų, kietų antikomunistų. Gandai Vokietijoje kalba, kad žalieji gauna slaptas lėšas iš Maskvos, tačiau partijos vadai tai griežtai paneigia.

Partija neturi vieno vado. Jai vadovauja 11 narių vykdomasis komitetas, kurio trys nariai atstovauja partijai, už ją kalba. Tose vietose vadai tebūna dvejus metus, paskui juos pakeičia kiti. Partija turi tik 24,000 narių, daugiausia miestiečių jaunimo iš turtingų šeimų. Kada vadovybė nutaria, partija sugeba suorganizuoti masines demonstracijas, kelis šimtus tūkstančių dalyvių.

Nežiūrint menko narių skaičiaus, žalieji jau turi savo atstovus vienuolikos Vokietijos provincijų seimuose. Nors Bavarijos rinkimuose žalieji nelaimėjo legislatūroje atstovų, valdžia už partijos gautus balsus turėjo išmokėti partijai apie milijoną markių. Stebėtojai rimtai galvoja, kad kovo mėn. rinkimuose žalieji taps trečia didžiausia V. Vokietijos partija, pakeisdama laisvuosius liberalus. Tuomet gali prasidėti trukdymai bundestage. Žalieji skelbia, kad jie į jokias koalicijas su didžiosiomis partijomis nesidės, ministerių postų neieškos ir savo principų neatsisakys. O tie principai yra: uždrausti visus atominius ginklus, uždaryti visas branduolines jėgaines, išmesti iš Vokietijos visas svetimas kariuomenes, išstoti iš NATO, panaikinti tą bloką, o kartu ir Varšuvos paktą. Tuomet, Vakarų Vokietijai tapus neutralia, galima ieškoti susijungimo su Rytų Vokietija. Visa Vokietijos žemė būtų paskelbta nuo atominių ginklų laisva zona.

Žaliųjų veikėja Petra Kelly 1959 m. gyveno Amerikoje ir baigė Amerikos un-te, Washingtone, politinius mokslus. Pradžioje ji buvo veikli socialdemokratė, praktikuojanti katalikė. Pavardę Kelly ji pasirinko pagal savo motinos antrąjį vyrą, JAV karininką. Sakoma, kad ji idealistė, kieta kovotoja, neieškanti tarpininkų. Kai ji nusivylė socialistais, ji parašė pasitraukimo pareiškimą pačiam kancleriui. Kai nusivylė katalikų Bažnyčia, apie tai pranešė pačiam Popiežiui.

Kalbėdama apie savo partijos programą, Petra Kelly tvirtina, kad jos grupė niekad nesileis į kompromisus dėl ekologijos, taikos ar energijos klausimų. Nėra tokio daikto, kaip „ribota mirtis". Dėl tų klausimų jos partija nesileis į derybas. Iki šiol mus rėmė daugiausia jauni žmonės, tačiau vis daugiau paramos ateina iš darbininkų, moterų, praktikuojančių krikščionių ir net ūkininkų. Mes jau dabar turime keturis kartus daugiau rėmėjų, negu turėjome anksčiau. Toliau rėmėjų skaičius dar greičiau augs, pareiškė Petra Kelly.

Vyskupas grįžo

Kauno arkivyskupijos ir Vilkaviškio vyskupijos apaštalinis administratorius vyskupas Liudas Povilonis, lydimas sekretoriaus Kauno Kunigų seminarijos dėstytojo kun. Vlado Michelevičiaus, spalio 20 iš Romos iškeliavo atgal į Lietuvą. Svečiai Romoje lankėsi nuo rugsėjo 30 d. Spalio pradžioje vysk. Povilonis dalyvavo penktajame Europos vyskupų simpoziume, atstovaudamas Lietuvos vyskupam. Savo lankymosi Romoje metu Lietuvos vyskupų atstovas tris kartus matėsi su popiežium Jonu Paulium II, buvo priimtas Vatikano Valstybės sekretoriaus kardinolo Agostino Casaroli ir Bažnyčios viešųjų reikalų tarybos sekretoriaus arkivyskupo Achille Silvestrini, su kuriais aptarė svarbiausius Lietuvos Bažnyčios reikalus bei problemas. Atsisveikinti su lietuvių vyskupu į Romos aerouostą buvo atvykę Vatikano valstybės sekretoriato atstovai prelatai Audrys Bačkis ir Faustino Sainz Munoz ir būrelis Romos lietuvių kunigų. Vyskupas Povilonis Kauną pasiekė spalio 22 rytą traukiniu iš Maskvos. Drauge su lietuvių vyskupu iš Romos į Latviją išvyko Rygos ir Liepojos apaštalinis administratorius vyskupas Julijonas Vaivods.

KALENDORIUS

Spalio 29 d.: Maksimilijonas, Euzeb., Barutis, Tolvydė.
Spalio 30 d.: Alfonsas, Zenobia, Minvainas, Validė.

Saulė teka 7:17, leidžiasi 5:51.

ORAS

Debesuota, vėsiau, temperatūra dieną 55 l., naktį 40 l.

SPORTO APŽVALGA

Redaguoja Vyt. Grybauskas
Telef. — namų 847-1729
4144 So. Maplewood, Chicago, IL
Įstaigos 269-7557 60632

PASAULIO LIETUVIŲ SPORTO ŽAIDYNIŲ KAMPELIS

— Galutinė ir smulki II-jų PLS žaidynių programa bus nustatyta visuotiniame ŠALFAS s-gos suvažiavime, š.m. lapkričio 20 d., Clevelande. Preliminarinės registracijos duomenys šiuo reikalu turės svarbiausią reikšmę.

— Visų II-se PLS žaidynėse vykdomų sporto šakų varžybos oficialiai skaitysis ir 33-sios Š.A. Lietuvių sporto žaidynės, t.y. ŠALFAS s-gos 1983 m. pirmenybės. Tuo būdu atskirų tų metų ŠALFAS s-gos pirmenybių neįvyks.

— II-jų PLS ž-nių slidinėjimo varžybos planuojamos pravesti 1983 m. vasario 5-6 d. Data ir vieta dar nėra galutinai nustatytos, turėtų paaiškėti labai artimoje ateityje. Kadangi slidinėjimas vyksta atskirai, todėl ir nebuvo pažymėtas II-jų PLS ž-nių komiteto žiniaraštyje Nr. 1.

— Pakartotinai primename, kad klubai turi prisiųsti II-jų PLS ž-nių preliminarinės registracijos lapą Rimantui Dirvoniui iki š.m. spalio 30 d.

IŠ VISUR

— Kanada. Toronto L.S.K. „Vytis" lapkričio 14 d. šaukia visuotinį klubo narių susirinkimą, kuriame bus renkama nauja valdyba ir planuojamas pasiruošimas Sporto žaidynėms Chicagoje.

Klubo ir Toronto mokyklų iškilusis krepšininkas Jonas Karpis jau pradėjo mokslą Syracuse u-te. Čia jis žais u-to komandoj kartu su Kanados rinktinės pažiba Leonu Rautinšu.

Algis Choromauskis dalyvavo Toronto „Labatt's Lite" maratone ir 42,2 km atbėgo per 2 val. 47 min. 43 sek. ir buvo 127-tas iš 2650 bėgikų. Jį aprašė ir nuotrauką įdėjo Toronto „Star" laikraštis.

— Argentina. Pasaulio tinklinio pirmenybes silpnokai pradėjusi Sov. Sąjungos rinktinė greit susitvarkė ir pasiekė užtikrintos pergalės prieš Kubą, Lenkiją, Čekoslovakiją ir Braziliją. Laimėjusi prieš Argentiną ji pateks į finalą prieš Japonijos — Brazilijos laimėtoją.

— Sov. Sąjunga. Baigiantis Europos taurės futbolo rungtynėms tarp Maskvos „Spartako" ir Olandijos „Ajax" komandų, prigrūstame Maskvos stadijone kilo panika, kai dalis žmonių buvo beeiną lauk, o, išgirdę riksmą po įmušto antrojo maskviečių įvarčio, užsimanė grįžti. 20 žmonių buvo sutrypti.

— JAV. Indianos u-to krepšinio treneris Billy Knight, garsus ne tik savo krepšinio žinojimu ir pasisekimu, bet ir išsišokimais aikštėje ir už jos ribų, yra pakviestas būti JAV olimpinės rinktinės treneriu Los Angeles olimpiadoje 1984 m.

Toks ankstyvas trenerio parinkimas rodo, kad JAV rimtai žiūri į olimpines varžybas, žymiai rimčiau, nei į pasaulio pirmenybes, į kurias neperseniausiai nusiuntė silpnoką rinktinę ir liko antroje vietoje.

— Australija. Vėl išsišoko Vytas Gerulaitis didelėse teniso varžybose Melbourne. Žaisdamas prieš čekoslovaką I. Lendl, jis laimėjo pirmą setą 7-6, o antrojo seto pratęsime bereikėjo vieno taško, kad laimėtų rungtynes. Tuo momentu jam nepatiko vienas teisėjo sprendimas, jis užprotestavo ir supykęs išėjo iš aikštės, atiduodamas rungtynes čekui. Nežiūrint tokio pralaimėjimo, jis nugalėjo Telcher, McNamara ir pusfinalyje G. Meyer 7-5, 6-2 ir atsidūrė finale. Čia vėl susitiko su Lendl, kuriam šį kartą pralaimėjo 6-2, 6-2, 7-5. Už antrą vietą Gerulaitis gavo 70,000 dol., iš kurių turbūt penketą tūkstančių turės sumokėti baudos už išsišokimą.

— Australija. Brisbane mieste neseniai baigėsi anglosaksų imperijos tautų sporto žaidynės. Dalyvavo net 23 valstybės ir keli tūkstančiai sportininkų. 60-70,000 žiūrovų kasdien su nematytu įkarščiu ragino Australijos sportininkus į pergales. Jiems ir pavyko — Australija buvo pripažinta šių žaidynių laimėtoja,surinkusi vienu aukso ir sidabro medalių daugiau negu Anglija, nors su bronzos medaliais skaičiuojant bendrą sumą, anglai gavo 108 prieš australų 107 medalius.

FUTBOLAS

Europa

Europos kraštų rinktinių kvalifikacinėse varžybose pirmoje grupėje Skotija įveikė Rytų Vokietiją 2-0. Šią grupę sudaro Belgija, Skotija, Rytų Vokietija ir Šveicarija. Antroje grupėje SSSR įveikė Suomiją irgi 2-0. Čia padėtis: Portugalija, SSSR, Lenkija ir Suomija. Ketvirtoje grupėje Norvegija netikėtai įveikė Jugoslaviją net 3-1, ir čia kraštai rikiuojasi Valija (Wales), Norvegija, Bulgarija ir Jugoslavija. Šeštoje grupėje Austrija įveikė Š. Airiją 2-0 ir šią grupę sudaro Austrija, V. Vokietija, Turkija, Š. Airija ir Albanija. Septintoje grupėje, Airijai įveikus Islandiją 2-0, kraštai čia pasiskirsto šiuo metu: Olandija, Malta, Airija, Islandija ir Japonija.

— Afrika. Jau pagarsėjęs Kamerouno rinktinės vartininkas N'Kono, tris kartus išrinktas geriausiu Afrikos žaidėju, vadinamas "juoduoju El Zamora". Zamora buvo legendarinis Ispanijos vartininkas. 'N'Kono pasigyrė, kad pirmuosius batus gavo, kai jam sukako 15 m. amžiaus...Pradėjo futbolą žaisti puolime, bet kai buvo sužeistas, pasidarė vartininku, o šiuo metu jau garsiu visame pasaulyje. Šį sezoną jis pradės su Barcelonos "Espanol" ir, be abejo, bus dėmesio centru.

— Anglija. Britų futbolo žiūrovų tarpe pamažu bręsta rasinis konfliktas. Štai per Danijos ir Anglijos jaunių rungtynes jie net nušvilpė savo rinktinės juodus žaidėjus. Įdomu, kas bus, kai netolimoje ateityje Anglijos rinktinėje žais visa eilė juodukų.

V. A. Krikščiūnas

TRUMPAI IŠ VISUR

— Vak. Vokietija, dabartinis pasaulio vicemesiteris, Muencheno Olimpiados stadijone silpnokai pasirodė prieš Belgiją, pasitenkindama lygiomis 0-0. Nedaug buvo ir žiūrovų, vos 25,000. Kiek geriau sužaidė Londone, prestižinėse rungtynėse nugalėdama Angliją 2-1. Abu įvarčius įkirto rinktinės kapitonas Rummenigge.

— Danijoje Anglijos rinktinė pasirodė dar silpniau. Laimingai ištempė lygiąsias 2-2, bet atrodė silpniau negu danai. Žymiai „geriau" anglai pasirodė Kopenhagos mieste, kur daužė langus, sukėlė muštynes; 57 buvo policijos suimti ir 20 liko sužeistų...

— Europos pirmenybių kvalifikacinėse rungtynėse Suomijos rinktinė pralaimi Lenkijai 2-3 ir Portugalijai 0-2, Olandija vos ištempia prieš Islandiją 1-1, bet atsigriebia prieš Airiją 2-1. Graikija laimi prieš Luksemburgą 2-1 ir savo grupėje pirmauja prieš tokias futbolo tvirtoves, kaip Anglija, Danija ir Vengrija.

— Kolumbija gavo iš FIFA (pasaulio futbolo federacija) ultimatumą iki lapkr. 30 d. pateikti konkrečius įrodymus, kad ji pajėgs tinkamai pravesti 1986 m. pasaulio pirmenybes. Kitaip tos pirmenybės bus pravestos kitur, galvojama, kad ne JAV, bet Brazilijoje.

— Fort Lauderdale du sezonus žaidžiusiam Gerd Mueller (dabar iš aktyvaus futbolo jau pasitraukusiam), V. Vokietijos futbolo sąjunga, kad ir smarkiai pavėluotai, nori suruošti atsisveikinimo rungtynes. Kaip žinome, G. Mueller žaidęs pas F.C. Beyern ir daug kartų už rinktinę tarpvalstybinėse rungtynėse yra įmušęs rekordinį įvarčių skaičių — 365!

— Italijos pirmenybėse pirmauja A.C. Florencija, Anglijoje — Manchester United, o V. Vokietijoje VFB Stuttgart.

O. Gešventas

IŠ LIETUVOS PADANGĖS

— Futbolo pirmos lygos pirmenybėse Vilniaus "Žalgirio" ir Rostovo rungtynės buvo atidėtos, nes stadijone užgeso šviesa. Kitą dieną tas rungtynes "Žalgiris" pralaimėjo 0-3. Padaręs lygiomis 2-2 prieš Lančutį, "Žalgiris" vis dar laikosi antrojo vietoje.

Antroje lygoje Klaipėdos "Atlantas" laimi prieš Lipecką 1-0, bet netikėtai skaudžiai pralaimi Oriole 1-4 ir užima lentelėje 6-tą vietą.

Lietuvos pirmenybėse Vilniaus "Pažanga" įveikia Kauno "Atletą" 2-0 ir perima pirmavimą iš Klaipėdos "Granito".

— Rankinio pirmos divizijos pirmenybėse Šaulių "Tauras" grįžo iš Frunzės su 8 taškais. Pralaimėjęs Talinui, "Tauras" nugalėjo Volgogradą 37-25, Frunzę 29-23 ir Baku 45-28.

— Motociklo kroso varžybose Kirovograde R. Paurys su 500 c/cm motociklu užėmė trečią vietą ir laimėjo bronzos medalį.

— Automobilių žiedinėse lenktynėse vilnietis Jurgis Šiaudkulis trečią kartą iš eilės laimi pirmą vietą.

— Dviračių takų pirmenybėse Klaipėdos ORC komanda pralenkė kitas 15 komandų ir laimėjo pirmą vietą, surinkusi 463 taškus. Antroje liko Maskva, o toliau Kazachija. Komandą sudarė V. Šakinis, V. Vaičiulis, E. Peseckis, V. Navickas ir A. Petrošius.

Tuo tarpu daugiadienėse plento lenktynėse Lietuvos dviratininkų rinktinė iš 22 komandų baigė 4-je vietoje.

— Krepšinio aukščiausios lygos antrasis ratas tuoj prasidės Vilniuje. Pirmasis ratas, kaip jau rašėme, vyko Kuibyševe. Iš ten abu Lietuvos atstovai Kauno „Žalgiris" ir Vilniaus "Statyba" grįžo patenkinti. Ypač laimingas buvo "Žalgiris", laimėjęs visas 5 rungtynes ir atsistojęs kartu su Maskvos CASK į pirmą vietą. Treneris V. Garastas išreiškė pasitenkinimą visa komanda, o ypač jaunuoju A. Saboniu, kurs per tas 5 rungtynes surinko nuo lentų daugiausiai kamuolių — 67 ir daugiausiai taškų — 133.

Vilniaus "Statyba" laimėjo tik dvejas rungtynes, bet puikiai sužaidė prieš meisterį Cask, pralaimėdamas 110-111 ir prieš "Žalgirį" 88-92.

Sov. Sąjungos rinktinės treneris A. Gomelskis Maskvos sporto laikraštyje rašė, kad Sov. Sąjungos rinktinė pasaulio meisterio titulą laimėjo dėka gero rezervo ir tokių komandos lyderių, kaip V. Chomičius, V. Valters ir ypač S. Jovaišas.

STAIGMENOS PASAULIO PIRMENYBĖSE

Pasaulio tinklinio pirmenybės Rio de Janeiro mieste prasidėjo su dviem sensacijom: Brazilija paklupdė dabartinį pasaulio meisterį ir olimpinių žaidimų laimėtoją Sov. Sąjungos rinktinę 3-2, o JAV savo ruožtu susitvarkė su Lenkija 3-2!

ĮVAIRENYBĖS

— Vienas prancūzų medikas ištyrė ir nustatė, kad kairiarankiai yra kai kur pranašesni. Mat, nervų sistema greičiau pasiekia kairiąją smegenų pusę, todėl kairiarankiai tūkstantąja sekundės dalimi greičiau reaguoja. Labiausiai žinomi kairiarankiai yra tenise (McEnroe, Connors) ir fektuotojai.

— Vėl naują Anglijos rekordą per Lamancho sąsiaurį pasiekė 18-metis R. Charlsworth per 8 val. 52 min. Pirmasis rekordas buvo pasiektas 1875 metais, kai šis 33 km nuotolis buvo perplauktas per 21 val. ir 45 min.

Pirmąją gyvenimo pusę žmogus praleidžia begriaudamas savo sveikatą, antrąją besigydydamas ir ją bepalaikydamas.

L. Leonard

Momentas iš šių metų finalinių krepšinio rungtynių tarp Toronto "Aušros" ir Chicagos "Neries" Clevelande vykusiose sporto žaidynėse.

Nuotr. J. R. Grigaičio

Chicagos sporto darbuotojai aptaria 1983 m. Chicagoje įvyksiančių PL sporto žaidynių reikalus.

Nuotr. Z. Degučio

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS — 161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, Dec. 26th, and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society. Second class postage paid at Chicago, IL.

Postmaster: Send address changes to Draugas 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Subscription Rates $45.00 — Chicago, Cook County, Illinois and Canada. Elsewhere in the U.S.A. $43.00. Foreign countries $45.00.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokestį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	½ metų	3 mėn.
Chicago ir Cook County	$45.00	$27.00	$19.00
Kanadoje (U. S. A. dol.)	$45.00	$27.00	$19.00
Užsienyje	$45.00	$27.00	$19.00
Kitur — Amerikoje	$43.00	$25.00	$18.00
Savaitinis (Šeštad. pried.)	$30.00	$19.00	—

• **Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.**
• **Redakcija dirba kasdien 8:30 — 4:00.**

• **Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.**

Jaunas būdamas, žmogus mano negalėsiąs gyventi nė paprasčiausio kentėjimo slegiamas. Senas būdamas išmoksta gyventi nuolatiniame kentėjime.

B. Auerbach

*

DR. K. G. BALUKAS
Akušerija ir moterų ligos
Ginekologinė Chirurgija
6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building). Tel. LU 5-6446
Jei neatsiliepia, skambinti 374-8004
Priima ligonius pagal susitarimą

Tel. ofiso HE 4-5849, rez. 388-2233
DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val.: pirm., antr. ketv. ir penkt. 11:30 val. ryto iki 3 val. popiet.

Dr. Ant. Rudoko kabinetą perėmė
DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
Tel. — GR 6-2400
Val. pagal susitarimą pirm. ir ketv. 1-4 ir 7-9 antr., ir penkt. 10-4; šeštad. 10-3 val.

Ofs. tel. 735-4477; Rez. 246-0067
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Tel. — 233-8553
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. — 582-0221
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKŠA
VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd.
Valandos pagal susitarimą

Ofs. PO 7-6000, Rez. GA 3-7278
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

6132 S. Kedzie Ave. Chicago
WA 5-2670 arba 489-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGOS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA
Valandos pagal susitarimą

Tel. REliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
Lietuvis gydytojas
3925 West 59th Street
Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt. nuo 12-4 val. popiet ir 6-8 val. vak.
Treč. ir šešt. uždaryta

DR. IRENA KYRAS
DANTŲ GYDYTOJA
2659 W. 59 St., Chicago
Tel. 476-2112
Valandos pagal susitarimą — Pirm., antr., treč., ketv. ir šeštad.

Tel. ofiso ir buto: OLympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Val.: Kasdien nuo 10 v. ryto iki 1 v. p.p.
Ofiso tel. RE 7-1168; rezid. 239-2919

DR. JONAS MAŽEIKA
DANTŲ GYDYTOJAS
4600 W. 103 St. Oak Lawn
Tel. 423-8380.
Valandos pagal susitarimą.

Ofs. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533
DR. FRANCIS MAŽEIKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12—4 6—8: antr. 12—6; penkt. 10—12, 1—6.

Ofs. HE 4-1818; Rez. PR 6-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-mos ir Campbell Ave. kampas)
Val.: pirm., antr. ketv. ir penkt.
3 iki 7 v. p.p. Tik susitarus

Ofs. 742-0255 Namų 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS — CHIRURGIJA
1185 Dundee Ave.
Elgin, Ill. 60120
Valandos pagal susitarimą

Tel. 282-4422
DR. ROMAS PETKUS
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
Chicago Eye Institute
4200 N. Central Ave.
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
8104 S. Roberts Road
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave
Tel. 563-0700
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "Contact lenses"
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val.: antr. 1-4 popiet ir ketv. 5-7 vak.
Ofiso tel. 776-2880, rez. 448-5545

Ofiso tel. 434-2123, namų 448-6195
DR. V. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt. 2-5 ir 6-7 — iš anksto susitarus.

DR. KENNETH J. YERKES
DANTŲ GYDYTOJAS
Pensininkams nuolaida
2436 W. Lithuanian Plaza Court
Chicago, Illinois 60629
Tel. 925-8288
Valandos pagal susitarimą

Dr. Albert Robin kabinetą perėmė
DR. KENNETH WU
DANTŲ GYDYTOJAS
7211 S. Artesian Ave.
Valandos pagal susitarimą — pirm., antr., ketv. ir šeštad.
Tel. 434-8022

Ofs. tel. 586-3166; namų 381-3772
DR. PETRAS ŽLIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val.: pirm., antr. ketv. ir penkt. 2-7; šeštadieniais pagal susitarimą

DR. K. M. ŽYMANTAS
DR. S. T. CHIRBAN
DANTŲ GYDYTOJAI
2654 West 63rd Street
Val. pagal susitarimą: antr., treč., ketv. 10 v. ryto iki 6 v. vakaro.
Tel. — 778-3400

Revoliucijos 65 m. sukaktis

GEDULO DIENA

Šį rudenį sueina 65 m., kai įvyko kruvinoji Rusijos revoliucija, nubloškusi vienintelę tame krašte buvusią demokratinę Kerenskio vyriausybę ir į viršūnes iškėlusi už carų žiauresnę komunistų partijos diktatūrą. Revoliucija senuoju kalendoriumi įvyko spalio pabaigoje, o naujuoju — lapkričio 7 d.

Revoliucijos padarinius gana plačiai aptaria JAV-se veikiantis laisvųjų rusų sąjūdis, pasivadinęs Congress of Russian - Americans. Ši institucija revoliucijos sukakties proga išleido atsišaukimą, pavadintą „Gedulo diena". Šie antikomunistiniai rusai skelbia, kad nuo dienos, kai vyriausybė perėjo komunistų partijos žinion, buvo vykdomi nusikaltimai prieš žmoniškumą. Komunistai sunaikino daugaiu kaip 50,000 bažnyčių ir vienuolynų. Jie prievarta pravedė žemės ūkio kolektyvizaciją, dėl kurios kilo toks badas, kad žuvo apie septyni milijonai žmonių.

Komunizmas išnaudojo darbininkiją ir ūkininkus, kad jie buvo paversti valstybės baudžiauninkais. Pokario metais Sovietų Sąjunga savo karius, patekusius į vokiečių nelaisvę apšaukė išdavikais ir taip su jais elgėsi, kad apie 4,650,999 jų žuvo nuo bado ir ligų. Komunistai didelių kančių prievarta „repatrijavo" pokario Vakarų Europos kraštuose pasilikusius Sovietų Sąjungos ar jos pagrobtų kraštų piliečius, juos įkalindami savo lageriuose. Komunistai Sovietų Sąjungoje koncentracijos lageriuose ir kalėjimuose iššudė milijonus žmonių. Bolševikai daugeliui milijonų žmonių sudarė psichines ir fizines kančias, visai neatsižvelgdami į žmogaus teises.

Komunistai, karinėmis priemonėmis malšindami sukilimus pačioje Sovietų Sąjungoje ar jos okupuotuose kraštuose, kaip Vengrija, Čekoslovakija, Lenkija, parodė daug žiaurumo. Sudarydami agresyvią karinę jėgą, kuri auginama žmonių gerovės sąskaiton, vykdo kietą išnaudojimą. Sovietų Sąjunga užgniaužė religijos, minties, kalbos ir spaudos laisvę ir vykdo atskirų žmonių persekiojimus dėl jų religinių įsitikinimų ar dėl iu pagrindinių žmogaus teisių gynimo. Išskaičiavę šiuos komunistų žiaurumus, tie laisvieji JAV gyvenantieji rusai savo atsišaukimą baigia: „Joks dokumentas negali išvardinti visų nusikaltimų, kuriuos sovietų vyriausybė yra padariusi prieš žmones. Tik kenčiančių žmonių ašaros ir skausmas gali parodyti jų žiaurumus. Į tas ašaras mes kreipiame savo viltis, maldas ir veikimą".

*

Šie JAV rusai praneša, kad lapkričio 7 dieną, kada Sovietų Sąjunga iškilmingai minės revoliuciją ir kada melagingai garsins apie „kovą dėl taikos" ir skelbs apie džiaugsmingą Sovietų Sąjungos žmonių gyvenimą, šie laisvieji rusai tą dieną skelbia Gedulo dieną. Šią gedulo dieną laikys viso pasaulio laisvieji rusai, stengdamiesi ir toliau perspėti žmoniją apie komunizmo grėsmę. Jie net skatina JAV vyriausybę tą revoliucijos sukakties dieną paskelbti gedulo diena, kurios metu jie kviečia jungtis prie šių laisvųjų maldų už žuvusius nuo komunistų rankų ir už išvadavimą visų, dabar nešančių komunistų priespaudos jungą.

Gerai, kad patys rusai taip atvirai ir drąsiai apibūdina revoliucijos padarinius. Būtų lauktina, kad jie dar drąsiau prabiltų apie pavergtų tautų, kaip Lietuvos ir kitų Pabaltijo valstybių, išlaisvinimą.

*

Patys komunistai, kurie arčiau susipažįsta su savo partijos veikimu ir kurie dar nepraradę sąžinės, ima kelti balsą prieš tą žvėrišką jų terorą. Prisiminkime Vyacheslav Chornovilio pavyzdį. Jis buvo komunistinės jaunimo organizacijos narys. Baigė žurnalizmo studijas Lvovo universitete ir ėmė dirbti to miesto televizijoje ir laikraščių reakcijose. Jis buvo paskirtas aprašinėti sovietinėje spaudoje ukrainiečių intelektualų teismus. Stebėjimas tų neteisybių atvėrė jo akis.Kai pats buvo pakviestas liudyti viename tokiame teisme prieš patriotą ukrainietį, jis atsisakė, žinodamas, kas jo už tai laukia. 1966 liepos mėnesį jis buvo ištremtas trims mėnesiams į priverčiamųjų darbų lagerį. 1967 m. jis surinko dokumentus apie 20 ukrainiečių intelektualų teismus ir nusiuntė sovietinėms įstaigoms, protestuodamas dėl parodytų neteisybių. Už tai jis buvo apkaltintas sovietų įstaigų šmeižimu ir 1967 m. lapkričio 15 d. nuteistas 3 m. kalėti. Tačiau, švenčiant 50 m. revoliucijos sukaktį, buvo amnestuotas ir išėjo iš kalėjimo po pusantrų metų.

Jo surinkti dokumentai apie sovietinius teismus buvo slapta išsiųsti į užsienį ir išleisti ukrainietiškai, o taip pat ir angliškai: „The Chornovil Papers". Už tai jis gavo Londono „Times" laikraščio vadinamą Tomalin premiją. Tačiau sovietų vyriausybė už tą protestą prieš neteisybes jį 1972 m. sausio 12 d. vėl areštavo ir nuteisė kalėti 6 m. ir dar 3 m. ištrėmimo, įtardama jį dalyvaujant pogrindžio spaudoje. Bet Chornovil pasiliko nepalaužiamas. Jis 1975 m. atsisakė sovietų pilietybės ir paprašė teisės emigruoti į Kanadą. 1979 m. jis įsijungė į Ukrainiečių Helsinkio grupę, dar bebūdamas ištrėmime. 1980 m. balandžio mėn., bebaigiant jam bausmę, vėl buvo nuteistas penkeriems metams į griežto režimo lagerį. Dabar jis laikomas Tabagos lageryje, Jakutsko apylinkėse. Save jis vadina „politbiuro įkaitu", „vidaus teroro auka", amžinuoju kaliniu. Skelbia, kad jis negalėjo nutylėti sovietinių teismų neteisingumo, kitaip būtų likęs jų tyliu bendradarbiu. Protestuodamas pakartotinai vykdė bado streiką. Jo bausmė normaliai turėtų baigtis 1985 metais. Jam esant kalinamam sunkiai kenčia jo žmona Atena Pašk ir sūnus Tarasas

Tai tik vienas pavyzdys iš daugelio. Štai kalinamai rusų stačiatikių aktyvistei Tatianai Ščipkovai, 52 m., reikia vaistų nuo aklumo, bet komunistai neleido sūnui tų vaistų pasiųsti. Latviai skundžiasi, kad jų poetui mok. Alfredui Zarinš, esančiam Sibiro prievartos darbų lagery, bausmė pratęsta dar 10 metų. Komunizmas yra baisi tautų vergija — tai kraujas ir pančiai.

Juoz. Pr.

Religija apima visą žmogų su jo protu, valia ir širdimi. Ji yra ta pagrindinė jėga, kuri perdėm formuoja ir apipavidalina visą žmogaus gyvenimą, kuri veikliausiai pakreipia į Dievą.

Kun. Kaz. Barauskas

Visi mes pasigendame labiausiai tokių žmonių, kad ir prastutėlių ar bemokslių, kurie gyvendami nuoširdžiai stengiasi pasaulį gerinti, mažai iš jo reikalaudami, bet daug į jį įdėdami.

Kun. Kaz. Barauskas

XXVII KANADOS LIETUVIŲ DIENOS

Kanados Padėkos dienos savaitgalį jau dvidešimt septintą kartą rengiamos Kanados Lietuvių Dienos. Padėkos diena švenčiama antrąjį spalio mėn. pirmadienį, (šįmet išpuolė spalio 11 d.) ir atėjo eilė Montrealio kolonijai.

Meno paroda ir poezijos vakaras

Spalio 8 d. — penktadienį retrospektyvinę meno parodą atidarė D. Vasiliauskienė — Kerelytė Aušros Vartų par. salėje, kurioje buvo išstatyti mirusių kanadiečių lietuvių dailininkų, J. Akstino, V. Remeikos ir T. Valiaus paveikslai. Dienų rengimo k-to pirm. V. Piečaitis paskelbė, kad tuo oficialiai atidaromos XXVII-osios Kanados lietuvių dienos A. Gruodienė trumpai supažindino su kiekvieno dailininko darbais.

Ten pat — poezijos vakaras, skirtas Žemininkų paminėjimui, kurį pradėjo A. Staškevičius. Gen. konsulas dr. J. Žmuidzinas sveikino rengėjus bei dalyvius. Dr. J. Girnius ilgesnėje kalboje gynė Žemininkus, puolamus kai kurių kritikų. Dr. H. Nagys skaitė savo ir J. Kėkšto poeziją. R. Lukoševičiūtė deklamavo V. Mačernį ir K. Bradūnas savo ir Nykos Niliūno (vienintelis gyvas Žemininkas, kuris į šį paminėjimą neatvyko) poeziją.

Sportas ir balius

Šeštadienį prieš piet vyko krepšinio žaidynės Polyvalente Lucien Page salėje. Kadangi tedalyvavo Hamiltono „Kovas" ir Montrealio „Tauras", tai didesnio publikos dėmesio nesusilaukė.

Vakare Cegep Andre Laurendeau valgykloje buvo susipažinimo vakaras. Trumpą programėlę atliko Toronto „Gintaro" dainininkų grupė. Visą vakarą pilna salė dalyvių šoko ir vaišinosi. Grojo bavarų orkestras. Balius net užgriebė sekmadienio pirmąsias valandas.

Pamaldos

Šv. Kazimiero parapija yra seniausia lietuvių parapija Kanadoje, šįmet švenčianti 75 m. jubiliejų. Todėl iškilmingosios šių dienų pamaldos buvo laikomos šios parapijos bažnyčioje. Mišias laikė Montrealio vysk. pagelbininkas R. Cimicella, asistuojamas septynių kunigų (vysk. V. Brizgys, žadėjęs dalyvauti, vėliau atsisakė). Nešant šv. Mišių aukas, vyskupui buvo padovanota Dievo Motinos koplytėlė (J. Šiaučiulio drožinys). Vyskupas tiek buvo sužavėtas koplytėle, kad ją pabučiavo ir, aukštai pakėlęs, parodė visai bažnyčiai. Vyskupas savo angliškame žodyje liepė laikytis savo tikėjimo ir tradicijų. Pamokslą pasakė „Tėviškės žiburių" red. kun. dr. Pr. Gaida. Bažnyčioje giedojo montrealiečių jungtinis choras: Mergaičių „Pavasaris", Aušros Vartų bei Šv. Kazimiero parapijų chorai. Jiems vadovavo muz. A. Stankevičius.

Evangelikams pamaldas laikė torontiškis kun. P. Dilys Šv. Jono bažnyčioje.

Koncertas

Tą pačią dieną 4 val. p. p. Cegep Andre Laurendeau auditorijoj įvyko koncertas, į kurį atsilankė gen. konsulas dr. J. Žmuidzinas, Quebec provincijos valdžios ir miesto atstovai, vysk. A. Cimisella. JAV LB Krašto valdybos pirm. inž. V. Kutkus ir pilnutėlė auditorija svečių iš Lietuvos, Pietų Amerikos, JAV ir, žinoma, iš visos Kanados.

Programą atliko jungtinis choras, susidedantis iš Hamiltono „Aido", Londono „Pašvaistės", Ottavos „Ramunėlių" bei Montrealio „Pavasario", Aušros Vartų ir Šv. Kazimiero parapijų chorų. Tautinius šokius šoko Toronto „Gintaras", Londono „Baltija", Hamiltono „Gyvataras" ir Montrealio „Gintaras". Grojo Montrealio „Gintaro" liaudies instrumentų orkestras ir prie pianino — M-me M. Roch.

Programa vyko „Laisvės šauksmo" tema, naudojant Maironio ir V. Krėvės kūrybą, paminint jų sukaktis. Tarp dainų ir šokių buvo išdėstytos deklamacijos. Koncerto pabaigoje KLB Krašto valdybos vicepirm. J. R. Simanavičius padėkojo visiems dalyviams bei rengėjams ir pranešė, kad kitais metais Kanados Lietuvių dienos įvyks Londone, Ont.

Atsisveikinimo vakaras

Tuoj po koncerto visi programos dalyviai bei svečiai persikėlė Šv. Kazimiero parapijos salėn, kurioje buvo atsisveikinimo vaišės ir šokiai, grojant „Pegasus" orkestrui. Po visų repeticijų bei programų atsileido įtampa, ir šis balius, sakoma, buvęs linksmiausias ir smagiausias.

Baigiant tenka priminti, kad iš Quebeco provincinės valdžios per imigracijos bei kultūrinių grupių ministeriją buvo gauta šioms Lietuvių dienoms 10,000 dol. parama ir vaizdajuostėn įrašyta literatūros vakaras bei koncertas. Dalį pamaldų ir baliaus taip pat filmavo G. Karosas iš Bostono.

Iš tikrųjų šios Lietuvių dienos turėjo būti rengiamos Winnipege, bet, ten vietos lietuviams atsisakius, buvo perkeltos į Montrealį. Tuo būdu rengimo komitetas pradėjo darbą tik vasario mėn. Todėl geresnių salių suradimas bei kiti pasiruošimai turėjo kai kurių sunkumų.

B. S.

Eisena Tautos šventės proga Bostone.

LENKIJOS TERORO APARATAS

Švedų laikraštyje „Vestmanlands Laens Tidning" Vesterosoje rugpjūčio 24 dienos nr. lenkų diplomatas Vieslav Patek įdėjo šį raštą apie teroro aparatą Lenkijoje: Po demonstracijų Lenkijoje rugpjūčio pradžioje visos policijos pajėgos buvo paskelbtos karo stovyje ir jų motorizuoti vienetai Zomo, sugrįžę į Varšuvą, buvo patalpinti tuščiuose turistų viešbučiuose. Jie sudaro apie 70,000 vyrų, kurie apginkluoti kaip ir armijos daliniai.

Zomo pradžia 50-uose metuose, ir ji buvo numatyta vidiniam saugumui. Ji suorganizuota pagal rusų NKVD vienetų pavyzdį su savo tankais, artilerija, lėktuvais ir skirta šalies gyventojų priespaudai. Zomo sudaro 49 pulkai, t. y. po vieną kiekvienoje apygardoje su 1500 vyrų kiekviename pulke. Dancigo, Katovicų ir Varšuvos apygardose šios pajėgos yra didesnės.

Zomo kariai nuo 25 iki 35 metų amžiaus, po 5 metų kariškos rikiuotės yra apmokyti malšinti savo šalies gyventojus. Į Zomo parenkami naujokai fiziškai stiprūs ir su neaukštu inteligencijos laipsniu. Didžiausioji dalis Zomo kareivių turi praeityje kriminalinius polinkius.

Kita į policiją panaši įstaiga yra Ormo rezervinės pajėgos iš apie 70,000 vyrų. Jų svarbiausia pareiga yra kontroliuoti darbininkus jų darbo vietose, t. y. šnipinėti savo darbo draugus. Didesnėse įmonėse yra ištisi Ormo skyriai. Jie apsirengę civiliškai su baltu kaspinu ant rankovės. Jų tikslas yra kovoti su darbininkų ir studentų demonstracijomis. Po 1981 metų gruodžio 13 dienos, kai Lenkijoje buvo įvestas karo stovis, buvo įsteigta ketvirta policijos organizacija, vardu Romo, kas reiškia milicijos rezervinį dalinį. Jis rekrutuojamas iš kareivių, kurie atlikę kariška tarnybą, skiriami į rezervą. Virš viso teroro aparato dominuoja „Saugumo taryba" — „Biezpieka", t. y. slapta politinė policija. Jos uždavinys yra lygus Gestapo arba NKVD. Daugumas jos narių nešioja civilinį apdarą, bet yra ginkluoti automatiniais ginklais ir kišeniniais metaliniais buteliais su nervus paraližuojančiomis dujomis. Tardant opozicijoje esančius, vartojami labai žiaurūs tardymo metodai.

Paprastai areštuotus muša ir spardo dažnai iki sąmonės netekimo, net iki mirties. Taip tas buvo su diplomuotu inžinierium Stanislavu Kotu ir su Mečislovu Cieslevičium, kuris mirė kovo 2 dieną po žiauraus tardymo. Iki šiol tardant nužudyti aštuoni areštuoti asmenys. Vienas iš tų tardymo žiaurių metodų yra, kai juos muša su guminėmis lazdomis ir spardo kojomis.

Valdžios įstaigos nepasitiki kariuomenės kareiviais, kurie siunčiami į pagalbą milicijai. Už atsisakymą klausyti įsakymų yra buvusi priteista net mirties bausmė, bet manoma, kad ji nebuvo įvykdyta. Ir policija yra laikoma nepatikima, ypač po to, kai ji 1981 metais pavasarį mėgino įsteigti savo nepriklausomas profesines sąjungas.

Lenkijos kariuomenėje priskaitoma iki 200,000 karių, bet pabėgusio iš Vidaus reikalų ministerijos biudžeto bendradarbio žiniomis ne mažiau 300,000 vyrų sudaro miliciją, su jau minėtomis saugumo pajėgomis ir slaptais agentais bei provokatoriais. Taigi prieš savo tautą ir bendruomenę, t. y. prieš vidaus priešus, yra laikoma didesnė apsauga, negu prieš priešus iš užsienio. Tokia yra padėtis šalyje, kuri laiko save sociališka ir kurios režimas tvirtina, kad jis kovoja už žmogaus teises .

T.

ĮSPĖJA DĖL ALKOHOLIZMO

Alkoholizmas — viena iš svarbiausių JAV sveikatos problemų, pasakė buv. HEW ministras Joseph A. Califano, baigęs 2 metus trukusius tyrinėjimus New Yorko valstijoje. Alkoholizmo liga smarkiai vejasi širdies ligą, vėžį ir kvėpavimo kanalų ligas kaip pagrindinė JAV piliečių nesveikatingumo forma. Jei nebus pristabdytas, per mažiau nei 20 metų alkoholizmas galėsiąs būti pačioj pirmoj vietoj.

Baisiausioji iš kenksmingųjų substancijų yra heroinas, tačiau labiausiai paplitęs — alkoholis, Senato komisijai tarė Califano.

SKIRTINGI PASAULIAI

Ištraukos iš romano

ANDRIUS NORIMAS

33

Rusiškai užrašytas tos moters adresas ir pavardė, bet užbraukta, o viršuje mama užrašė:

„Jau nebegyvenu, nes žmonės bijo svečius ilgiau laikyti, kaip tris dienas. Važinėju ir nakvoju dieną čia, o kitą ten, kaip čigonė. Ką daryti..."

Toliau vienas sakinys parašytas rusų kalba apie orą, kad visą laiką lyja, šalta, ir tik pirmas dvi dienas buvo šilta ir saulėta.

„Vakar, subatoj, buvo vėl saulėta diena, bet vėjuota, o šiandien vėl šalta ir lyja. Jaučiuosi kol kas, ačiū Dievui, gerai, kaip namie. Vaikščioju drąsiai viena gatvėmis. Noriu aplankyti Zoologijos sodą, Tretjakovo meno galeriją, bet kol oras toks blogas, tai manau nuvažiuoti vėl pas draugę, pasimatyti su kita drauge, jos seserim ir broliu, o taipogi su viena ponia ir dar su vienu žmogum, atvykusiu iš Ukrainos. Užvakar turėjau džiaugsmą: radau pas Elzės nuomininkę laišką iš brolio Leopoldo dukters Valios. Šiandien jai jau išsiunčiau laišką, kuris ją nustebins, nes matėmės tik prieš 26 metus ir ji mano, jog aš esu mirusi. Ji taip pat nori atvažiuoti į Maskvą kelioms dienoms, tai bus daug džiaugsmo.

„Elzė gal atvažiuos ateinančią savaitę. Jura (Jurgis), jos sūnus, jau miręs. Buvo didelis girtuoklis ir dėlto, būdamas tik 44 metų amžiaus, atrodydavo kaip 65 metų senis... Elzė jau seniai su juo tik kankinosi, o dabar gyvena su jo dukrele (jos dukraite), labai malonia, švelnia mergaite. Visi Elzės sūnūs iš pirmojo vyro yra mirę, o iš antrojo vyro vaikų paliko gyvas tik vienas sūnus, jis jau vedęs (30 metų amžiaus). Elzė jau 67 metų amžiaus, visi sako, kad dar graži, sveika ir gera moteris. Kur jos antras vyras — nežinau.

„Rašyk man per Emiliją. Būsiu Maskvoj ne ilgiau, kaip iki birželio 20 dienos, o gal ir anksčiau parvažiuosiu. Vėliausia išbūsiu iki birželio 25 dienos. Tegul Tave Dievas ir Tavo šeimą laimina gausiai ir duoda visiems sveikatos ir džiaugsmo. Bučiuoju širdingai, pasiilgau Tavęs — Tavo mama".

Prisimenu Jurą. Tetos Elzės berniukas buvo vyriausias, maždaug mano amžiaus. Labai lepinamas, buvo kaprizingas, užsispyręs ir išdidus. Atsimenu, kad labai daug valgydavo, o ypatingai mėgdavo kotletus. Gaila, nors ir rusiškos pavardės (net jos neatsimenu) mano pusbrolis jau miręs...

Prie mamos laiško pridėtas 4 puslapėlių išrašas iš jos biografijos. Viename laiške prašiau mamos, kad parašytų man visą savo gyvenimą. Ji rašė, jog laiko savo lagamine storus sąsiuvinius, kuriuose ji surašė savo pilną biografiją. Šiuose keturiuose laipeliuose mano mama rusiškai pradėjo perrašinėti savo pačios biografiją.

Antkstyvoji jaunystė

„Atsimenu save, dar iš 2 su puse metų amžiaus, snaudžiančią prie stalo ir kaip mama mane nupiešė miegančią, norėdama pasiųsti mano portretą tėveliui laiške. Tuo laiku tėvas atlikinėjo karinę prievolę Maskvoje, o mes, vaikai ir mama, pasilikome Estijoje, Dorpato mieste, dabar vadinamame Tartu, kur tėvas mokėsi medicinos fakultete.

„Būdama vos dvejų metų, sykiu su 10 mėnesių broliuku susirgau difteritu. Broliukas greit mirė, o mano liga iš gerklės perėjo į žarnas. Buvusi storutė pavirtau kone skeletu, nieko negalėjau valgyti, net ir nuo vaistų vėmiau, o ant nugaros išaugo apie colį ilgio plaukai, vadinamieji mirties plaukai. Ir profesoriai nutarė, jog aš turiu mirti, man nėra išsigelbėjimo. Bet mano tėvas, antrojo kurso medicinos studentas, mane išgydė stebuklingu būdu, pradėdamas nuo to, kad ėmė duoti man kas dvi valandas po arbatinį šaukštelį virinto pieno ir po pusę šaukštelio portveino. Tai pagelbėjo man ir nebevėmiau. Kas savaitę didino tokią porciją po pusę šaukštelio: pusantro šaukštelio, paskui 2 šaukštelius ir t.t.

„Mano tėvelis buvo neturtingas studentas, neturėjo už ką nusipirkti mokslo knygų, todėl mama iš knygų nurašydavo paskaitas ir šitaip tėvelis mokėsi. Baigę gimnaziją, juodu abu Revely (dabartiniame Taline) labai greit vedė. Tėveliui baigus medicinos fakultetą, mūsų buvo gyvų trys mergaitės. Miręs broliukas būtų buvęs ketvirtas.

„Aš buvau vyriausia ir net iki 12 metų amžiaus laikiausi dietos, valgydavau tik monų kožę, bulioną iš vištienos, kiaušinienę, baltą duoną, nes juodos visiškai negalėdavau valgyti. Nieko rūgštaus, jokių žalių vaisių, net nei šokolado, nei daržovių, riešutų ar sėklų.

„Padėdavau motinai tvarkytis namuose nuo 5 metų amžiaus: aprengdavau, nurengdavau, maitindavau ir prižiūrėdavau savo sesutes, valydavau kambarį, ploviau indus, nešiodavau malkas, pirkinėdavau (jau nuo 4 su puse metų amžiaus mokėjau gerai skaityti), lygindavau skalbinius, plaudavau ir kabinėdavau, valydavau daržoves.

(Bus daugiau)

Solistai:

Audronė Simonaitytė-Gaižiūnienė,
Julita Šermukšnytė-Burgess,
Valentinas Liorentas,
Vytas Radys, Viktoras Mieliulis
Bronius Maciukevičius
Karolis Avižienis, Julius Panka

DAINAVOS ANSAMBLIS stato

VILNIAUS PILIES LEGENDĄ

Muzika ALOYZO JURGUČIO Libretas AURELIJOS BALAŠAITIENĖS Režisūra LIUCIJOS BUIVYDAITĖS-AMBROSINI Dail. ADA SUTKUVIENĖ
Choreografas JAUNUTIS PUODŽIŪNAS

š.m. spalio 30 d. 8 val. vak. ir 31 d. 3 val. popiet — Marijos Aukšt. Mokyklos Auditorijoje

CHORAS, SOLISTAI, SIMFONINIS ORKESTRAS

Bilietai gaunami:
VAZNELIŲ PREKYBOJE
(International Gifts)
2501 W. 71-ma gatvė
TELEF. — 471-1424

Bilietų kainos nuo 18 iki 7 dol.

Spektakli; dienomis salės kasa bus atidaryta 2 val. anksčiau.

APIE RINKIMUS, PINIGUS IR KONGRESMANĄ DOUGHERTY

ALG. S. GEČYS

Pagyvenę ilgesnį laiką JAV-se, pradedame suprasti pinigų ir už juos perkamos reklamos reikšmę šio krašto politiniuose rinkimuose. Ne taip seniai mus nustebino, kai vidutinių gabumų gana mažos Georgia valstijos buvęs gubernatorius J. Carter buvo išrinktas JAV-bių prezidentu. Politiniai ekspertai laimėjimą aiškino, kad esanti išdava kelerius metus besitęsusios rinkiminės kampanijos partijos nominacijai gauti, sutelktų milijoninių sumų reklamai pravesti ir prez. G. Fordo pareiškimo, kad „sovietai Lenkijos nedominuoja". Dabartiniu metu JAV prezidento poste matome ilgametį klasės filmų aktorių., Amerikos aktorių unijos buvusį demokratą pirmininką, vėliau tapusį respublikonu. Buvęs neblogas Kalifornijos valstijos gubernatorius, po eilės nesėkmių,ilgamečių pastangų, įgyto partijos lojalumo ir sukauptų milijoninių sumų dėka R. Reaganas pagaliau atsirado JAV prezidento poste.

Su panašiomis kliūtimis bei lėšų stoka, nors gerokai mažesnėje skalėje, susiduria kandidatai į JAV Kongresą. Norint būti išrinktam į JAV Senatą, rinkiminės kampanijos pravedimui yra būtina sutelkti bent dviejų milijonų dolerių sumą. Susiduriant su rimtesniais priešininkais, tos sumos neužtenka. Prieš šešerius metus JAV senatoriaus posto Pennsylvanijoje siekęs tuometinis kongresmenas John Heinz III-sis laimėjimą užsitikrino, išleisdamas kampanijai daugiau kaip keturis milijonus dol., kurių du milijonai buvo paimti iš jo šeimos sukrautų turtų, gaminant raugintus agurkus ir pomidorų košę. Su posto svarba mažėja ir sutelkti būtinos sumos dydį. Būti išrinktam kongresmenu užtenka nuo 100 tūkstančių iki ketvirčio milijono dolerių sumos. Už tą sumą perkamas laikas televizijos ir radijo stotyse, nuomojamos reklaminės lentos, spausdinami plakatai, balsuotojam siuntinėjama informacija supažindinimui su kandidatu, o rinkimų dienos vakare suruošiamos kuklios vaišės rinkimų būstinėse besidarbavusiems jo rėmėjams. Tokiai šiame krašte įsipilietinusiai rinkiminei sistemai galime nepritarti, tačiau kol ji vyrauja, savo doleriu turime paremti lietuvių tautos interesams palankius esamus ar būsimus Kongreso narius.

Po dvejų sėkmingų terminų JAV Atstovų rūmuose perrinkimo vėl siekia lietuviams daug pasitarnavęs kongr. Charles F. Dougherty. Neturėdamas stambių asmeninių turtų ir atstovaudamas kongresinį distriktą Philadelphijoje, kuriame registruotų asmenų skaičiumi jo partija yra mažumoje, šis šešių vaikų giliai tikintis tėvas susiduria su stipria galimybe nebūti perrinktu. Jei tai įvyktų, būtų suduotas stiprus smūgis Pabaltijo valstybių klausimo kėlimui JAV-se. Per paskutinius dvejus metus kongr. Dougherty buvo pagrindinis asmuo JAV Kongrese, rūpinęsis pavergtos Lietuvos ir Amerikos lietuvių reikalais. Tebūna leista trumpai priminti kai kuriuos jo atliktus darbus:

JAV Kongrese įsteigė ir vadovauja ad hoc komitetui Pabaltijo valstybėms ir Ukrainai. Reikalui iškilus, jis kontaktuoja komitetui priklausančius apie 80 kongresmenų ir senatorių ir šie skubiai reaguoja į mums rūpimus klausimus.

JAV Kongresui jis pasiūlė rezoliuciją, skatinančią prez. J. Carterį suteikti diplomatinį statusą Pabaltijo valstybių diplomatinių tarnybų naujai įvestiems pareigūnams. Minėta rezoliucija buvo akstinas JAV prezidentui padaryti nutarimą, leidžiantį naujais asmenimis papildyti retėjančias Pabaltijo valstybių diplomatų vietas JAV-se. Tuo buvo užtikrintas Pabaltijo valstybių diplomatinio atstovavimo tęstinumas. Estija prieš kelis mėnesius suteikta malone pasinaudojo.

JAV Atstovų rūmuose suruošė pagerbimą už demonstracijas prie Sov. Sąjungos ambasados Washingtone policijos suimtam lietuvių jaunimui, tuo pademonstruojant kongreso solidarizavimą jaunimo bandymui iškelti sovietų agresiją Pabaltijy ir Afganistane.

Sėkmingai pravedė įstatyminį priedą prie lėšas JAV Gynybos departamentui skiriančio įstatymo. Priedas įpareigoja Gynybos departamentą jo leidžiamuose žemėlapiuose žymėti nepriklausomų Pabaltijo valstybių sienas.

Vadovavo Baisiojo Birželio įvykių paminėjimui JAV Atstovų rūmuose, talkino šiais metais rezoliucijos kongrese Pabaltijo laisvės klausimu pravedime, buvo pagrindinis organizatorius prieš keletą mėnesių vykusiame 60 metų sukakties nuo JAV suteikimo de jure pripažinimo Lietuvai, Latvijai ir Estijai minėjime.

Suorganizavo peticiją Brežnevui politinio kalinio Vyt. Skuodžio reikalu. Peticiją pasirašė arti 100 kongreso narių.

Sudarė sąlygas JAV LB atstovams pasimatyti ir pareikšti protestą Teisingumo departamento specialių investigacijų įstaigos vadovybei dėl jų su KGB žinia ir talka vykdomos „nacių medžioklės".

Didžiai vertinant kongr. Dougherty pagalbą lietuviams, Philadelphijoje yra suorganizuotas komitetas kongr. Dougherty pagelbėti lėšų telkime. Komitetui priklauso respublikonai ir demokratai lietuviai: Feliksas Andriūnas, Alg. Gečys, Bronius Vaškaitis, Jonas Stelmokas ir Vyt. Volertas, Jr. Komitetas yra nuomonės, kad kongr. Dougherty lietuviams ir Lietuvai teikiama pagalba apima visų Amerikos lietuvių, ne vien tik Philadelphijos ribose gyvenančių, interesus. Jo teiktais patarnavimais naudojosi mūsų pagrindiniai lietuvių ir pabaltiečių laisvinimo veiksniai ir todėl kongr. Dougherty perrinkimui aukoti yra kviečiamos visos mūsų organizacijos ir visi lietuviai. Kongr. E. Derwinsky apleidžiant JAV Atstovų rūmus, kongr. Dougherty teks būti centriniu asmeniu, remiančiu mūsų pavergtos tautos aspiracijas. Čekius prašome rašyti „Friends of Congressman Dougherty" vardu ir siųsti komiteto nariui F. Andriūnui, 155 Greenwood Avenue, Wyncote, PA 19095. Visos aukos yra nurašomos nuo federalinių mokesčių.

Clevelando atnaujinto ir naujai atidengto paminklo šventinimas. Dievo Motinos par. knygnešiai Ona ir Jonas Žilioniai uždega aukuro liepsną, kairėje — kun. G. Kijauskas, šalia jo vyskupas augziliaras James P. Like, pašventinęs paminklą.

Nuotr. J. Garlos

CLEVELANDO ŽINIOS

BILIETAI Į DAINAVOS SPEKTAKLĮ

Bilietų į Chicagos Dainavos ansamblio spektaklį su komp. Aloyzo Jurgučio muzikiniu veikalu „Vilniaus pilies legenda", pagal A. Balašaitienės libretą, jau galima užsisakyti skambinant Elenai Malskienei tel. 486-9165, arba Albinai Petukauskienei tel. 531-3872.

Spektaklis įvyks gruodžio 4 d., šeštadienį, 7 val. vak. Euclid Senior High School auditorijoje. Po spektaklio — vaišės su dainaviečiais Dievo Motinos parapijos svetainėje. Dėl jų teirautis pas Jurgį Malskį tel. 486-9165.

V.M.

CLEVELANDO APYLINKĖS SUSIRINKIMAS

Pasitarti dėl gruodžio 4-5 dienomis rengiamų Lietuvių dienų, dėl Dainavos ansamblio su muzikiniu veikalu „Vilniaus pilies legenda" gastrolių, dėl gruodžio Spaudos mėnesio prasmės ir akcijos lapkričio 7 d., sekmadienį, 12 val. Dievo Motinos kavinėje šaukiamas visuotinis apylinkės susirinkimas.

PAŽINKIME MAŽĄJĄ LIETUVĄ

(JOS 4000 METŲ ISTORIJĄ)

Prof. dr. Povilo Kušnerio studija apie Mažąją Lietuvą: "Pietryčių Pabaltijo etninė praeitis", išleista Sovietų Mokslo Akademijos. Vertė A. Tenisonas. Gausiai iliustruota su keleta žemėlapių. Istoriko Sauliaus Girniaus plati anglų kalba santrauka (Summary). 224 psl. kietais viršeliais. Spaudė M. Morkūno spaustuvė. Išleido: Liet. Miškininkų Sąjunga Išeiv. Kaina su persiuntimu $10.90. Ill. gyv. primoka 50 centų (taksų). Užsakymus siųsti: **"DRAUGAS", 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629.**

Gerb. Lietuviai,

Remkite lietuvių draugus. Išdurkite

STRAIGHT PARTY

⑩ DEMOCRATIC PARTY

Jūsų balsas už DEMOKRATŲ PARTIJĄ bus balsas už šiuos lietuvių rėmėjus:

FOR PRESIDENT OF THE BOARD OF COUNTY COMMISSIONERS OF COOK COUNTY
GEORGE W. DUNNE

FOR SHERIFF OF COOK COUNTY
RICHARD J. ELROD

FOR ASSESSOR OF COOK COUNTY
THOMAS C. HYNES

Su pagarba,
Al Vaitis
Demokratų veikėjas

GERIAUSIA DOVANA BET KURIA PROGA

SOL. DANOS STANKAITYTĖS
(Įdainuota lietuviškai)

OPERŲ ARIJOS

Simfonijos Orkestras Su Lietuvių Operos Vyrų Choru.
Dirigentas Alvydas Vasaitis

GRAŽINA, AIDA, KAUKIŲ BALIUS, LIKIMO GALIA, CAVALERIA RUSTICANA IR KITOS.

Kaina su persiuntimu $10.95, Užsakymus siųsti: DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629.
Ill. gyventojai dar prideda 60 ct. valstijos mokesčio.

LIETUVIŠKA VAISTINĖ
2557 W. 69th Street Tel. 776-4363

J. & J. PHARMACY

Vaistai, vitaminai, importuoti kvepalai, gydomos žolės ir t.t.
Važiuojamos kėdės, rementai ir kt., pirkti ar nuomoti;
Nemokamai supakuojame dovanas.

Pristatymas nemokamai
ANGELA ir VYTENIS DIRKIAI savininkai

Dievas sukūrė žemę ne vien pramonei, technikai, prekybai ar politikai, bet Jis žemę taip sutvėrė, kad ji duotų šventųjų, šventų jaunuolių, šventų vyrų ir moterų.

Kun. Kaz. Barauskas

RADIJO PROGRAMA

VĖL NAUJAS LAIKAS

Seniausia Lietuvių Radijo programa Naujoj Anglijoj

★

Pradedant spalio 24 d., sekmalienį, radijo programos, vadovaujamos Stepono J. ir Valentinos Minkų, girdėsite nauju, pailgintu laiku, nuo 8:00 iki 8:45 val. ryto per radijo stotį WLYN 1360 bangas AM, toj pačioj stoty kaip ir dabar. Radijo programų popiet nuo 4:30 iki 5:00 val. popiet jau nebus.

★

Bus perduodama vėliausių, pasaulinių žinių santrauka ir komentarai, muzika, dainos ir Magdutės pasaka. Šią programą veda Steponas ir Valentina Minkai. Biznio reikalais kreiptis į Baltic Florists-gėlių bei dovanų krautuvę, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. telefonaTs 268-0489. Ten pat gaunamas dienraštis "Draugas" ir rasite taipgi didelį pasirinkimą lietuviškų knygų.

Popular Lithuanian RECIPES

PATIKSLINTA IR PAGRAŽINTA AŠTUNTOJI LAIDA

Suredagavo
Juozapina Daužvardienė

Šiom dienom Draugo spaustuvė išleido aštuntą laidą šios populiarios virimo knygos. J. Daužvardienė vėl patikslino ir pagražino šią laidą naujais paruošimais.

Tai geriausia dovana naujoms žmonoms ar marčioms. Daugelis apdovanojo kitataučius supažindindami juos su lietuvišku maistu ir virimu. Ši knyga yra sukėlusi labai daug pasisekimo lietuvių ir kitataučių darbo vietose ir organizacijose.

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, Knygų Skyrius
4545 W. 63rd Street
Chicago, Illinois 60629
Kaina su persiuntimu **$5.65**

Illinois gyventojai pridėkite dar 20 centų mokesčiams.

Remkite tuos verslininkus, kurie skelbiasi dien. „Drauge".

DR. ANTANAS KUČAS

ARKIV. JURGIS MATULAITIS MATULEVIČIUS

Gyvosios krikščionybės apaštalas

Įvadą parašė KARDINOLAS ANTONIO SAMORĖ

★

Tai geriausia knyga, kokia iki šiol buvo išleista, apie Dievo Tarno arkivyskupo gyvenimą, pastoracinę ir vienuolišką veiklą ir apie nugalėtas kliūtis kelyje į tobulą krikščionybę. Jo palaimintoju paskelbimo byla yra prie pabaigos Vatikane. Reik tik susipažinti su jo gyvenimu ir prašyti Šv. Tėvą šią beatifikacijos bylą pagreitinti.

Veikalas yra 592 psl., didelio formato, kietais viršeliais.

Kaina su persiuntimu $16.50. Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 West 63rd St., Chicago, IL 60629

GAUTAS NEDIDELIS SKAIČIUS „TERROS" išleistų knygų:

Šventadienis už miesto. Novelės. Marius Katališkis. 356 psl., 1963 m. k. v. $5.00
Žemė dega. Atsiminimai. I d. Jurgis Savickis, 456 psl. 1965 m. k. v. $6.00
Žemė dega. Atsiminimai II d. Jurgis Savickis. 418 psl., 1965 m k. v. $6.00
Apie laiką ir žmones. Atsiminimai. Jonas Aistis. 250 psl. 1960 m. k. v. $3.00
Tuzų klubas. Novelės. Antanas Tulys. 198 psl., 1960 m. k. v. $5.00
Lietuvos Istorija. Šeštoji laida. V. Daugirdaitė-Sruogienė. 416 psl. k. v. $6.00
Karoliai. Novelės. Guy de Maupassant. 286 psl., 1952 m. $3.00
Nepriklausomą Lietuvą statant. Atsiminimai. Rapolas Skipitis. 440 psl., 1961 m. k.v. $5.00
Sužadėtinė. Novelės. Juozas Tininis. 182 psl., 1957 m. $3.00
Vėjo dainos. Eilėraščiai. Aldona-Irena Nasvytytė. 50 psl. $2.00
Tomas Nipernadis. Novelių romanas. August Gailit. 316 psl., 1952 m. $3.00
Grimų pasakos. Vertė St. Vainoras ir V. Civinskas. 172 psl. 1956 m. $3.00
Kolomba. Romanas. Prosper Mėrimėe. 222 psl. $3.00
Kon-Tiki. Iš norvegų kalbos vertė Stasys Vainoras. 416 psl. 1954 m. $4.00
Senas kareivis Matutis. Pasakojimas apie nepaprastą žemaitį. Jurgis Jankus. 238 psl. 1955 m. k v. $3.00
Vardai vandenims ir dienoms. Eilėraščiai. Jurgis Blekaitis. 72 psl. $1.50
Pabudimas. Drama. Antanas Škėma. 64 psl. 1956 m. $1.50

Užsakymus siųsti: "DRAUGAS", 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629. Pastaba: Užsakant per paštą, pinigų neshųsti. Užsimokėsite gavę sąskaitą su persiuntimo išlaidomis

MIELI LIETUVIAI, BALSUOKITE LAPKRIČIO 2 DIENĄ UŽ LIETUVĮ SENATORIŲ FRANK D. SAVICKĄ IR PRESIDENT COUNTY BOARD GEORGĖ W. DUNNE

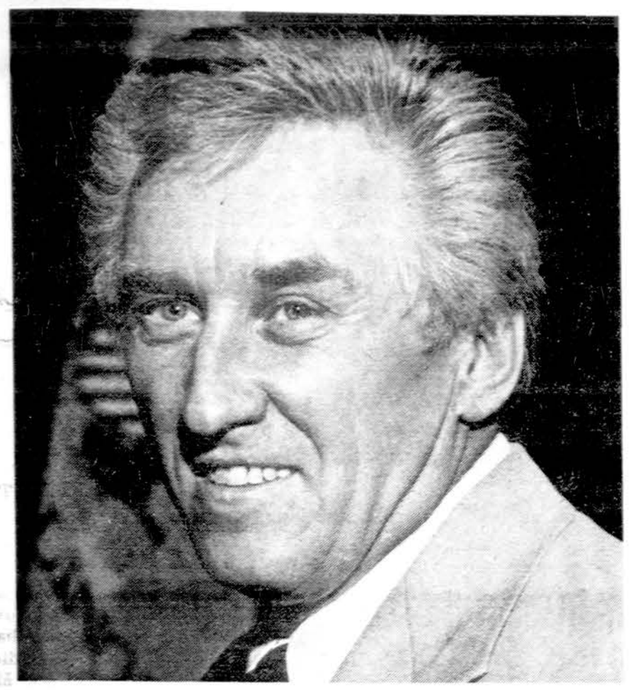

FRANK D. SAVICAKAS
SENATOR OF ILLINOIS 15TH DISTRICT
IŠDURTI NO. 69

Sen. Frank D. Savickas su Marquette Parko parapijos klebonu A. Zakarausku Lietuvių Plazos užrašų prikabinimo metu.

GEORGE W. DUNNE
PRESIDENT COUNTY BOARD
IŠDURTI NO. 99

Pres. G. W. Dunne ir sen. F. D. Savickas tarp seselių ir lietuvių Marquette Parko kolonijoje.

Sen. F. D. Savickas ir Pres. County Board G. W. Dunne su lietuviškų organizacijų veikėjais.

JEIGU NORITE BALSUOTI UŽ VISUS DEMOKRATŲ KANDIDATUS IŠDURKITE TIK NO. 10

Paid for By Citizens for SAVICKAS and DUNNE Lithuanian Committee Albert J. Kerelis Chairman

REIKŠMINGAS IR DVIDEŠIMTMETIS

Lemonto apylinkės sukaktis

JAV LB Lemonto apylinkės pirmininkė Agnė Katiliškytė apygardos atstovų suvažiavime praneša apie apylinkės veiklą. Šalia jos — apygardos pirm. Kazys Laukaitis.

Nuotr. Z. Degučio

Šiais metais JAV Lietuvių Bendruomenė šventė trisdešimties metų veiklos sukaktį. Pavasarį JAV LB krašto valdyba Detroite suruošė iškilmingą tos sukakties paminėjimą. Sukaktį prisiminė ir daugelis jos padalinių: šventė ją apygardos ir apylinkės. Tie minėjimai buvo vienas į kitą panašūs. Juose buvo prisiminti nuveikti darbai, skaitytos paskaitos, rengti koncertai. Tačiau tuose minėjimuose besilankančiam nesunku buvo pastebėti ir vieną jų bendrą bruožą, keliantį jau ir susirūpinimą: minėjimuose daugiausia vyravo pažengusio amžiaus žmonės, daug iš jų — steigiamųjų susirinkimų dalyviai. To didžiojo tikslo, — jaunimo, — dėl kurio Lietuvių Bendruomenė labiausiai sielojasi, minėjimuose buvo mažai, kaip mažai jo atsilanko ir į kitus LB susirinkimus.

Tačiau yra ir šviesesnių vilčių. Yra ir „jaunesnių" apylinkių. Viena iš tokių mus džiugina pačioje Chicagos pašonėje — Lemonte. Šiais metais ši apylinkė irgi minės sukaktį, nors ir ne tokią didelę. Ji džiaugsis kuklesniais dvidešimties metų darbo vaisiais. Tame minėjime matysime jau ir kitokių veidų. Apylinkė yra jaunesnė ne tik savo istorija, bet ir narių amžiumi. Kukliai savo darbą prieš dvidešimt metų pradėjusi, ji ne tik nepaseno, bet dar ir gerokai pajaunėjo.

Jos ta „šimtmečiais" neskaičiuojama veiklos istorijėlė yra labai panaši į kitų apylinkių veiklos istorijas. Įsikūrė ji 1962 m. kovo 4. Steigiamajame susirinkime, sukviestame ne į savo kokio nors klubo ar savos parapijos, bet į svetimą pastogę, dalyvavo ir apylinkę įsteigti padėjo JAV LB Centro valdybos pirm. Jonas Jasaitis, Chicagos apygardos atstovas A. Verbickas ir J. Vaičiūnas. Pirmąją valdybą sudarė: Viktoras Šilėnas — pirm., J. Bagdanavičius, Petras Abromaitis, Kazys Dapkus, Vitalis Umbrasas. Steigiamajam susirinkimui pirmininkavo Jonas Bagdanavičius, sekretoriavo — M. Umbrasienė.

Nuo šios dienos prasidėjo apylinkės darbas, kurio buvo daug. Sunkiai vertėsi prieš trejus metus įsikūrusi lituanistinė mokykla, ir jai labai reikėjo apylinkės valdybos talkos. Ši ir visos kitos apylinkės valdybos mokykla rūpinosi, labai daug padėjo jai išsilaikyti ir ne kartą išgelbėti iš sunkesnės padėties. Apylinkės valdybos turėjo daug savų rūpesčių, daug jų pridėjo dar ir aukštesnės „valdžios". Daug darbų prašė atlikti centro, apygardos, o vėliau ir PLB valdybos. Apylinkė sėkmingai, uoliai ir kantriai tą naštą nešė.

Dabar apylinkė jau nusistovėjusi, tikslai aiškūs, todėl ir darbai atliekami noriai. Kiekvieneriais metais įvyksta gerai organizuota apylinkės gegužinė, sulaukianti net iki 300-400 svečių, rudenį suruošiamas metinis balius, stropiai išrenkami solidarumo įnašai, o Vasario 16 minėjimuose, kuriuos apylinkė ruošia jau daug metų, Lietuvos laisvinimo reikalams Lietuvių Bendruomenei surenkama daug aukų. Apylinkės veikloje dalyvauja daug jaunimo. Jo yra ir kiekvienoje valdyboje. Net ir dabar, šiais sukaktuviniais metais, apylinkės valdybai pirmininkauja jauna profesionalė Agnė Katiliškytė, neseniai sukūrusi savo šeimą. Apylinkės autoritetą pakelia daug metų Rasos Šoliūnaitės vadovaujama tautinių šokių grupė „Spindulys". „Spindulio" šokėjai atlieka programas apylinkės parengimuose, talkina Vidurio Vakarų apygardos kultūriniams renginiams ir dalyvauja visur, kur tik reikia atstovauti lietuviams scenoje ir parodyti mūsų liaudies meno grožį. Rasa Šoliūnaitė daug kartų dirbo ir apylinkės valdybose, padėjo ruošti jaunimo kongresus ir labai gerai atliko PLB valdybos jai patikėtą uždavinį Pietų Amerikoje, organizuodama lietuvių jaunimą. Daug apylinkėje dirbančių jaunų žmonių mokytojauja ir Lemonto Maironio lituanistinėje mokykloje.

Apylinkė nuolat auga ir plečiasi, nes dabar daug žmonių atsikelia iš Chicagos. Neseniai čia namus įsigijo ateitininkai — gražius ir didelius namus su dideliu žemės sklypu. Praėjusį pavasarį įsisteigė „Aušros" draugija, kurios uždavinys yra pastatyti ar kaip nors kitaip įsigyti lietuvių namus. Ne kokiems seneliams sodybą, bet lituanistinio švietimo ir kultūrinės veiklos pastogę. Galima būtų svarstyti klausimą, ar čia jau dabar dviejų namų reikėtų, tačiau užmojai parodo, kad Lemonto apylinkės lietuviai dar nori labai energingai dirbti lietuvišką darbą.

Nors Ateitininkų namai jau daug ką išsprendžia, tačiau visų šios vietovės lietuvių reikalų dar nepatenkina. Bet jų populiarumas didėja, ir reikia tikėtis, kad, kaip nors susigiminiavus su „Aušra", netrukus juose išauš skaidrus lietuviškos veiklos rytas.

Lietuvių parapijos čia nėra, bet jos per daug niekas ir nepasigenda. Kiekvieno mėnesio pirmą sekmadienį St. Andrea's seminarijos koplyčioje, galima ją vadinti ir bažnyčia, kun. J. Prunskis atlaiko pamaldas, o tai jau ir nebe taip blogai. Ypač, kai po pamaldų visi susirenkam pokalbio prie kavutės. Nors ir nebūna tie susirinkimai oficialūs ir protokolų niekas nerašo, tačiau daug bendruomeniškų reikalų juose atliekama. Šeimyniškoje nuotaikoje aptariami darbai, naujų darbų planai, pasiinformuojama apie rūpimus reikalus arba šiaip pabendraujama. Tokie susiėjimai yra gal dar geriau negu oficialūs susirinkimai, nes niekas nesivaržo ir reikalus svarsto laisvai.

Lemonto apylinkė yra ir Lietuvių Fondo narys, o kiekvieną didesnį įvykį, kaip dainų bei šokių šventes, jaunimo kongresus bei įvairius kitus Bendruomenės didesnius uždavinius, paremia darbo talka ir ypač aukomis. Jeigu būtų galima į Bendruomenės ateitį žiūrėti pro šios apylinkės akinius, tai ji atrodytų labai šviesi.

Tą ateitį dar labiau pašviesinti norėdama, Lemonto apylinkė ruošia šaunų dvidešimtmečio minėjimą. Jos valdyba — Agnė Katiliškytė (pirm.), Romas Burba, Aleksas Karaliūnas, Aldona Šoliūnienė, Kleopatra Buinienė, Birutė Navickienė, dr. Linas Sidrys, Linas Gylys ir Vytautas Januškis dirba „iš peties", norėdami sukaktį paminėti gerai. Ji bus prisiminta gero lygio pokyliui puošniame Retsos restorane, 8025 S. Cass Ave., Darien, IL. Baliaus pradžia — susidraugavimas ir „apšilimas" prie gaivinančių gėrimų — 7 val. vakaro. Kiek vėliau vakarienė. Programą atliks Rasos Šoliūnaitės vadovaujamas „Spindulys", šokiams gros Neo-Lithuanų orkestras. Auka Bendruomenės labui 25 dol. Vieta lengvai pasiekiama greitkeliu ir iš Chicagos. Vieta puiki, publika žavi. Atsilankiusieji nenusivils, praleis smagiai vakarą ir parems Lietuvių Bendruomenę. Rengėjai atliks viską svečiams maloniai priimti, todėl visi čia ir atvykime.

Br. Nainys

LIETUVIAI FLORIDOJE

POMPANO BEACH, FLA.

GEGUŽINĖ

Auksinio Kranto Floridoje Lietuvių Bendruomenės apylinkės valdyba 1982 m. lapkričio 6 d., šeštadienį, 12 val. dieną rengia visiems lietuviams bei jų svečiams gegužinę — išvyką į gamtą. Gegužinės vieta: Tradewinds parkas, Pompano Beach, Florida. Tradewinds parką pasieksite taip: Sample Rd. važiuoti į vakarus, pravažiuoti „Florida Turnpike" — važiuoti iki Lyons Rd. (yra šviesos!), sukti prie šviesų į šiaurę, privažiuoti Winkemulder Rd., toliau sekti ženklus į Tradewinds parką ir rasite gegužinę.

Gegužinės dalyviams LB apylinkės ponios rengia skanius namie gamintus valgius. Parkas yra labai gražioje vietoje. Apylinkės kalvos, ežerėliai, įvairių medžių miškeliai, arkliai ganyklose, antys, žąsys ir žuvys ežerėliuose primena lietuvišką sodybą. Programoje numatoma: gera lietuviška nuotaika, o daugeliui malonus pasimatymas su senais bičiuliais, draugais bei pažįstamais. Lietuviškos vaišės ir dainos suriš ir maloniai nuteiks visus. Bus laimėjimai. Veiks baras. Gegužinės pelnas bus paskirstytas lietuvybės išlaikymui. Dalyvaukime visi!

Florida žiemos šalčių nežino. Čia nemalonių žiemos išdaigų nėra. Daugumas paukščių iš šiaurės skrenda į pietus, kur upeliai ir ežerai neužšąla. Ten gerai praleidžia žiemą ir paukščiai, ir žmonės. Ogi tas žmogus taipgi „skrenda" į Floridą — į pietus, įsėdęs į plieninį paukštį, o daugelis „pjauna" įsėdę į Buiką, Fordą ar Kraislerį per vieną ar dvi dienas. Taigi ir skrenda į pietus iš šiaurės, palikdami žiemą Chicagą, Detroitą, New Yorką.

Šiaurės žmogus Floridoje yra vadinamas „sniego paukšteliu". Čia jam yra nuostabiai gražu matyti amžinai žydinčias gėles, visada čiulbančius paukščius, o svarbiausia šiltą Atlantą, į kurį gali pasinerti ir nardyti kiekvieną dieną, jeigu nesibijo didelių bangų, o kartais skrendančių pelikanų būrio pridengta išlenda iš bangų ryklio uodega?! Nebaisu ir tai! Viskas yra labai gražu. Tačiau asmeniška patirtis geriausia ir gražiausia. Floridoje gegužinė — rudeninė išvyka į gamtą — maloniai kvepia pavasariu. Floridos horizontas visada saulėtas, gražus ir žalias.

SPAUDA IR ŠVIETIMAS

LB Floridos Auksinio Kranto apylinkė kiekviena proga yra dosni ir, aukodama doleriukus, remia lietuvišką veiklą. Šį kartą valdyba paskyrė aukų mūsų spaudai: Draugui, Darbininkui, Dirvai, Pasaulio lietuviui ir kt. Nebuvo pamiršta ir mūsų sportininkai. Chicagos lietuvių sporto klubui Lithuanica paskirta 20 dol. auka. Lithuanica sporto klubui gražiai vadovauja inž. Gediminas Bielskus. Sporto klubui paremti taipgi paskyrė aukas G. Bielskienė ir inž. Pr. Urbutis.

Lietuvių Bendruomenės Auksinio Kranto Floridoje apylinkei vadovauja pirm. Vytautas Stelmokas.

Pranas Daina

A. A. O. TONKŪNIENĖS ATMINIMUI

Mane negrįžusią — negrįžusią visad savieji prisimins. Seniai nebus manęs tenai, plotkelę tėvas kaip dalins. Ir ašara karti kris jums ant skruosto, nebus manęs, nebus kas ašaras nušluosto. (Šie žodžiai paimti iš juostelės, įkalbėtos pačios velionės 1980 m. — autorius nepažymėtas.).

Jau prabėgo vieneri metai, kai 1981 m. spalio 11 d. 9 val. ryto sustojo plakusi taurios lietuvės a. a. Onutės Tonkūnienės širdis. Skaudus smūgis pritrenkė jos mylimą vyrą Mykolą Tonkūną, kai jis nuėjo jos prikelti sekmadienio rytą ir rado ją mirusią. Pasruvo ašarose dukrelė Ritonė Rudaitienė, sūnus Algis ir jų šeimos, taip pat kiti giminės Lietuvoje.

Nors jau prabėgo tie vieneri metai, bet vis dar nenorime tikėti, kad jos nėra. Dukters Ritonės telefononis pranešimas apie mamytės mirtį, pervežtas karstas iš Waterburio į Chicagą, atvira anga Šv. Kazimiero kapinėse, gedulo pamaldose smuiko rauda, dar vis neišnyksta. „Marija, Marija" giesmės aidai, trupinėlis lietuviškos žemės, parvežtos iš Onutės tėviškės, gintaro gabalėliai kartu su sustingusiomis ašaromis krenta ant karsto.

Su kiekvienu karstu mes išnešame dalelę Lietuvos, kurios mums niekas negrąžins. Šiame karste liko neišsemta, neišrašyta tėvynės meilė, Onutės gilių tradicijų, grožio rūbuose, tvarkos namuose ir valgių iškilmingo paruošimo, vaišingumo enciklopedija. To negana. Ji spindėjo savo nemeluota meile žmogui, nežiūrint jo nė turtingumo ar nuomonių skirtumo. Užtat ji dirbo daug organizacijose, reiškėsi spaudoje, be didelių reklamų, bet ištiesė ranką ten, kur buvo labiausiai reikalinga, kaip pagalba Lietuvai siuntiniais, Balfui, Lietuvių fondui.

Onutė dar spėjo įkalbėti į juostelę savo vaikams nors truputį savo praeities, ką čia cituoju. Onutė Titenytė gimė Odesoje, Ukrainoje, labai gražiame gamtos prieglobstyje. Odesą vadindavo gražuole, bet ji sako — aš mūsų Lietuvos grožio nemainyčiau į nieką kitą pasaulyje. Grįžo ji į Lietuvą jaunutė, baigė Rygiškių Jono gimnaziją Marijampolėje. Dirbo cukraus fabriko raštinėje kaip sekretorė ir ištekėjo už Mykolo Tonkūno, Marijampolės apygardos žemės ūkio tvarkytojo. Tonkūnai užaugino vaikus. Baigė universitetus, sukūrė lietuviškas, pavyzdingas šeimas, kuriose spindi užtikrintas lietuvybės išlikimas. Jų vaikai yra jų ir visų lietuvių pasididžiavimas, lietuviškų tradicijų tęstinumas. Jų namuose nebuvo švenčių, kad nebūtų svetimų žmonių. Nepaprastu kruopštumu paruoštos vaišės spindėjo gera širdimi, palydimos lietuviška daina, nes abu su Mykolu turėjo labai gražius balsus.

Negaliu nepaminėti jų skaudžią dalią — pasitraukimą iš Lietuvos, kada raudonasis siaubas nusiautė visą kraštą. Mykolo brolį J. Tonkūną, buvusį Lietuvos Žemės ūkio ministerį, ir daug kitų giminių išvežė į Sibirą. O. ir M. Tonkūnai turėjo bėgti. Aš tada turėjau tarnybą Kretingoje. Vieną dieną, suūžus sunkvežimiui, po savo langais išgirdau apdulkėjusiame sunkvežimyje Onutės balsą: „Zabelyte, priglausk mus pabėgėlius, nes jau pusė Lietuvos apsupta komunistų armijos". Aš juos per dulkes vos galėjau įžiūrėti. Jų buvo keturios šeimos, Tonkūnų, Dabšių, Jokubaičių ir Grikinų. Jie išbuvo mano globoje dvi savaites, ir išlydėjau juos tolyn į Vokietiją, į nežinią.

Netrukus Kretinga liepsnojo karo ugnyje, ir aš jau bėgau. Žinoma, jau turėjau Tonkūnų adresą Frankfurt am Oder, viename kaime. Kelionė be dokumentų, dažnas kariuomenės tikrinimas, net areštavimas mane išvargino. Dažnai pėsčia eidama, suradau Tonkūnų buveinę. Jų butas buvo ūkininko gyvulių tvarte, siaurame koridoriuje. Sienos šiaudinės, šiaudų lova, stalelis. Įėjus į vidų, išgirdau gulinčio ir sergančio Tonkūnų Algiuko balsą, kuris sušuko: panele, panele, tu nežinai, kaip aš čia vargstu. Klausiau, kur mamytė, — kulia javus kluone, o tėvelis su Rūta kasa bulves. Sulaukiau grįžtant Onutės. Vėl dulkėtas, nuvargęs veidas, bet amžinai besišypsantis, džiaugsmo kupinas, kad aš juos suradau. Ji parūpino man gyventi pas kitą ūkininką. Atėjo Kūčios, ir M. Tonkūnas pėsčias per sniegus atėjo mane kūčių vakarienei parsivesti..

Tų Kūčių niekuomet negalėsiu pamiršti. Įėjus nustebau, buvo kaip tikras Betliejus. Iš abiejų pusių gyvuliai, kurių balsai ir net atrajojimas girdisi per šiaudines sienas. Viduryje paruoštas puošnus stalas su 12 lietuviškų valgių, žinoma, įskaitant ir druską. 12 vienišiausių žmonių iš apylinkės lietuvių, jų tarpe du lietuviai kariai. Eglutė. Skambėjo lietuviškos giesmės, dainos su ilgesio ašaromis. Tų šv. Kūčių galėjo pavydėti net pats dangus. Tai vis nuopelnas darbščiosios Onutės, kuri didžiame varge sugebėjo įvilkti skurdą į švenčių puošnų rūbelį, spindintį Tonkūnų artimo meile.

Išėję į pensiją, pardavė nuosavybę Waterbury ir kėlėsi į Chicagą. Ritonė su vyru Tedžiu išpuošė butą ir laukė tėvelių. Waterburyje įvairios organizacijos, kaip iškiliems visuomenininkams, ruošė išleistuves. Onutė iš vakaro parašė atsisveikinimo ir padėkos kalbą ir užmigo amžinai kelionei.

Mirties metinėms prisiminti vyras ir vaikai pastatė gražų paminklą Šv. Kazimiero kapinėse Chicagoje. Užprašė šv. Mišias, kurias atnašavo ir paminklą pašventino kun. A. Saulaitis, dalyvaujant būriui artimųjų, kurie buvo pakviesti vaišėms R. T. Rudaičių namuose.

Ilsėkis ramybėje, brangi Onute, o mes liekame ieškodami tavęs, kaip atramos taško, visuose nepasisekimuose.

Apgailestaudami Onutės staigų išsiskyrimą, gailimės, kad nesuspėjom užrašyti jos puoselėtų lietuviškų tradicijų, kurias nusinešė į aną pasaulį. Tegul malda, gėlė ir ašara ant jos kapo jungia mus, ir iki pasimatymo, Onute.

Izabelė Stončienė

Jei mes mąstome mažu mastu, mes tokiu pat mastu kalbame ir veikiame. Mūsų pasaulis pasidaro lyg dviejų kvartalų mažasis pasaulis. Dažnai nejausdami įgyjame „dviejų blokų" pasaulėžiūrą.

Kun. Kaz. Barauskas

PHILADELPHIA IR APYLINKĖS

METINIS BALFO SUSIRINKIMAS

Senoji Balfo valdyba, gražiai pradėjusi rudeninį piniginį vajų, spalio 10 d. Šv. Andriejaus parapijos salėje sušaukė metinį narių susirinkimą, kurį malda pradėjo kun. K. Sakalauskas. Susikaupimo minute pagerbus mirusius Balfo darbuotojus bei rėmėjus, išsamų pranešimą apie metų bėgyje atliktus darbus padarė Balfo direktorius ir Philadelphijos sk. valdybos pirm. Feliksas Andriūnas.

Kalbėtojas pasidžiaugė, kad 1981 m. piniginis vajus, kreipiantis į kai kuriuos net pakartotinais laiškais, davė 2172 dol. Mūsų kolonijai tai labai graži suma. Ji perviršijo paskutinių trejų metų vajus. Rinkliava buvo baigta pietumis — koncertu, davusiu per 300 dol. gryno pelno. Centro valdybai pasiųsta 2,000 dol. F. Andriūnas reiškė nuoširdžią padėką vajui aukojusiems ir bet kuo prisidėjusiems prie pabaigtuvių suruošimo.

F. Andriūnas pastebėjo, kad Balfo seime, vykusiame praeitų metų rudenį Detroite, Philadelphijos skyriui atstovavo 5 asmenys, kurie gyvai reiškėsi įvairiose komisijose. Grįžus iš seimo, mūsiškis direktorius gana smulkų pranešimą apie jo eigą padarė per LB Balso radijo valandėlę.

F. Andriūnas konstatavo, jog Balfo centro valdybai energingai darbuojantis, šiais metais už geležinės uždangos jau pasiųsta siuntinių už 54,-600 dol., į Suvalkų trikampį ir Lenkiją — 485 siuntiniai už 9,000 dol. Juose buvo maistas, rūbai su muilo bei skalbimo milteliais. Į kitus kraštus — Angliją, Italiją, Prancūziją, Vokietiją bei Pietų Ameriką — siuntinių pasiųsta už 8,000 dol., o Vasario 16 gimnazijos šalpai — 3,600 dol. Direktorius tikisi, kad ir šiais metais Philadelphijos ir apylinkių gyventojai Balfui bus dosnūs ir tuo būdu galės efektyviai prisidėti prie didžiulių centro valdybos darbų atlikimo. Aukos atleidžiamos nuo federalinių mokesčių. Mūsų kolonijos dirbantieji jas gali siųsti Balfui per United Way organizaciją.

Praėjusio metinio susirinkimo protokolą perskaitė Vytautas Muraška. Kasos stovį išryškino Marija Sušinskienė. Revizijos komisijos aktą skaitė Bronė Karaškienė.

Po trumpų diskusijų naujon valdybon buvo išrinkti Feliksas Andriūnas, Viktoras Baltin, Bronė Karaškienė, kun. Kajetonas Sakalauskas, Česlovas Tamošauskas ir Bronius Vaškaitis. Ateinantiems metams revizijos komisiją sudaro Mykolas Čepulis, Justina Gečiauskas ir Vytautas Šuopis. Po to sekė klausimai ir sugestijos naujajai valdybai. Pirmininkavo B. Vaškaitis, sekretoriavo V. Muraška.

Pirmininkaujantis susirinkusių vardu nuoširdžiai padėkojo senajai valdybai už gražią veiklą ir palinkėjo darnaus darbo naujajai. Šiuo metu Philadelphijos Balfo sk. turi 183 narius.

Kalbant apie šalpos darbus, negalima praeiti pro Vasario 16-tos gimnazijos rėmėjų būrelį, kuriam jau šešeri metai vadovauja Snieguolė Jurskytė. Kadaise gražiai veikęs būrelis, pavargus vadovams, ilgus metus nerodė jokios gyvybės, kol jį pagaliau 1976 m. atgaivino S. Jurskytė.

1981 m. ji turėjo 34 narius, iš kurių surinkta 444 dol. Vienkartinių aukų ginmazijos reikalams gauta 120 dol. Tokiu būdu minėtai švietimo institucijai buvo pasiųsta 564 dol. Paskutinių trejų metų slinktyje narių skaičius ir surenkamos piniginės sumos yra gana pastovios. Aukų rinkimo darbas yra varginantis, reikalaujantis daug kantrybės bei nervų įtampos. Būtų labai gerai, jei būrelio nariai neraginami nustatytu laiku auką įteiktų vadovei. Ji yra labai dėkinga visiems, kurie iki šiol aukojo, laukia naujų narių ir viliasi, kad šis darbas ir ateityje susilauks gražių rezultatų. Surinktas aukas gimnazijai siunčia per Balfo centro valdybą.

Bronius Vaškaitis

Pittsburgh, PA.

ORO BANGOMIS PAGERBTAS KUN. J. PRUNSKIS

Per Povilo Dargio Lietuvių radijo programą, kuri jau gyvuoja 49 metus ir kurios klauso 3-jų valstijų (Pennsylvanijos, Ohio ir West Virginijos) lietuviai, visada prisimena mūsų rašytojus, poetus, valstybininkus ir kitus tautai nusipelniusius asmenis.

Praeitą sekmadienį, spalio 17 d., P. Dargis per savo vedamą radijo programą skyrė paminėjimui kun. Juozo Prunskio 75-kių metų amžiaus ir 50 metų kunigystės. Savo ilgoje kalboje Povilas Dargis prisiminė, kiek jis yra pasidarbavęs Lietuvai.

Plačiai paminėjo sukaktuvininko nueito kelio žymiuosius bruožus. Iš jo kalbos patyrėme, kad jubiliatas kunigu buvo įšventintas 1932 m. Lietuvoje, kad jis redagavo laikraščius Lietuvoje ir Chicagoje buvo vienas „Draugo" redaktorių. Sykiu patyrėme, kad jis yra parašęs įvairiomis temomis 36 knygas. Be to, jis eina Amerikos Lietuvių Tarybos informacijos vadovo pareigas. Šiai specialiai kun. dr. Juozo Prunskio pagerbimo programai buvo pritaikyta muzika ir patriotinės dainos.

Reikia pažymėti, kad Povilas Dargis kiekvieną sekmadienį per savo vedamą Liet. radijo programą primena klausytojams remti savo aukomis mūsų patriotines liet. organizacijas, parapijas, bažnyčias, lietuvių radijo programas ir tuos lietuvių laikraščius, kurie kovoja ir dirba mūsų tautos gerovei už laisvą ir nepriklausomą Lietuvą.

J. Dr-tis

ALE RŪTA

LAIŠKAI JAUNYSTEI

Beletristika

Macai be kraujo. Pievos žydi. Skirtingos kojinės. Paslėptu vardu. Aš tau sakydavau, aš tau sakau ir kiti įdomūs pasakojimai.

Spaudė Pranciškonų spaustuvė 1977 m. Kaina su persiuntimu $4.30. Už sakymus siųsti: DRAUGAS, 4545 W 63rd St., Chicago, Ill. 60629.

DIANETICS

90% visų ligų prasideda iš žmogaus proto—"Psychosomatic illness"—nuo kurių sunku pagyti.

Nauja mokslo sritis *"Dianetics"* kaip tik specializuojasi su visom psychosomatic ligoms, visais emocijos jausmais — kaip depresija, pyktis, nervų įtempimai, nervingumas ir t.t. Be to Dianetics padeda "drug addicts", alkoholikams, normaliam žmogui pakelia I.Q. ir studentams padeda studijuoti.

HUBBARD DIANETICS INTERNATIONAL

2637 W. 63rd Street Chicago, Ill. 60629

TEL. — 436-9667

Lietuvos atsiminimai

Radijo valanda jau 40 metų tarnauja New Jersey, New York ir Connecticut lietuviams!

Kas šeštadienį iš WEVD Stoties New Yorke nuo 8 iki 9 val. vakaro, 97.9 meg. FM. Taippat klausykitės "Music of Lithuania" programos kas trečiadienį, nuo 6:05 iki 7:00 val. vakaro, iš Seton Hall Universiteto stoties, 89.5 FM. (WSOU)

Direkt. DR. JOKŪBAS STUKAS

Watchung, N. J. 07060

234 Sunlit Drive

Tel. — (201) 753-9636

NUO 1715.

Jūsų protėviai gardžiavosi paslaptingu, turtingu, švelniu, šildančiu, elegantišku Martell Cognac skoniu nuo 1715 m.

O kai žmonės taip ilgai ką nors vertina, jūs žinote, kad tai yra labai gera.

Sveiks.

Imported by The Jos. Garneau Co., N.Y., N.Y. © 1981. 80 proof.

CLASSIFIED ADS

MISCELLANEOUS

NAMŲ APSITVARKYME

Ruošiatės ką perstatyti, pakeisti, atnaujinti. Garažą. Viduje ar iš lauko namo. Rūpinatės? Visuomet čia Jums su patyrimu, už prieinamą kainą, padės, skambinant po 6-os val. vakaro.

Telef. — 476-3950

Master Plumbing

Licensed, Bonded, Insured

Nauji darbai ir pataisymai. Virtuvės ir vonios kabinetai. Keramikos plytelės. Karšto vandens tankai. Flood control. Užsikimšę vamzdžiai išvalomi elektra. Palikite pavardę ir telefoną — lietuviškai.

SERAPINAS 636-2960

10% — 20% — 30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.

FRANK ZAPOLIS

3208½ West 95th Street

Telef. GA 4-8654

Įvairių prekių pasirinkimas nebrangiai iš mūsų sandėlio.

COSMOS PARCELS EXPRESS

2501 W. 69th St., Chicago, IL 60629

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Tel. — 925-2737

Vytautas Valantinas

TELEVIZIJOS

Spalvotos ir paprastos. Radijai, Stereo ir Oro Vėsintuvai.

Pardavimas ir Taisymas.

MIGLINAS TV

2346 W. 69 St., tel. 776-1486

A. VILIMAS MOVING

Apdraustas perkraustymas

Įvairių atstumų

Tel. 376-1882 arba 376-5096

M. A. ŠIMKUS

INCOME TAX SERVICE

NOTARY PUBLIC

4268 S. Maplewood, tel. 254-7450

Taip pat daromi VERTIMAI, GIMINIŲ IŠKVIETIMAI, pildomi PILIETYBĖS PRAŠYMAI ir kitokie blankai.

VALOME

KILIMUS IR BALDUS

Plauname ir vaškuojame visų rūšių grindis.

BUBNYS

Tel — RE 7-5168

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

ir kitus kraštus

NEDAS, 4059 Archer Avenue

Chicago, Ill. 60632, tel. 927-5980

MOVING

AMERNAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli miesto leidimai ir pilna apdrauda.

Priimame MASTER CHARGE ir VISA

Telef. — WA 5-8066

V. SASNAUSKAS

atlieka visus

CEMENTO DARBUS

Naujus ir pataisymus

Tel. — 476-8402

NAMŲ APŠILDYMAS

Išvalau ir įdedu visų rūšių Pečius ir Vandens Šildytuvus

A. BANYS — Tel. 447-8806

Remkite tuos verslininkus, kurie skelbiasi dien. „Drauge".

HELP WANTED — MOTERYS

Kelionių agentūrai reikalinga tarnautoja mokanti lietuvių ir anglų kalbas ir rašanti mašinėle. **Skamb. 238-9787.**

WANTED WOMAN to do light housework and ironing 2 days (2 hours a day, $5.00 per hour). Near 87th and Pulaski. Call after 6 p.m. **582-7755.**

Wanted woman to do house cleaning. 9 a.m. to 3 p.m. Experienced. Vicinity 103rd St. & California Ave. Call to 5 p.m. **239-6677.**

IŠNUOMOJAMA — FOR RENT

IŠNUOM. 3-jų kamb. naujai išdekoruotas butas Marquette Parke, 66-ta ir Talman. Pageidaujama nerūkanti moteris. Skambint **778-6849.**

REAL ESTATE

Open house Sunday, October 31
2 to 5 p.m.
5515 S. NEWLAND AVENUE
(6900 West)

By owner — 5 rm. brick Cape Cod. 1½ baths. 2 carage. gar 45 ft. lot. Finished basement. New gas furnace. Clean. $59,000.

Tel. 376-4460 or 696-2081

Atdaras apžiūrėjimui sekmadienį nuo 1 iki 4 val. popiet

6740 W. 63rd STREET

Naujas 3-jų butų mūr. Po 3 miegamus ir 1½ vonios 1-me ir 2-me aukšte. 5 kamb. "garden apt.". Atskiri šildymai. 12¾% "fixed mortgage rate" - paskola.

O'BRIEN FAMILY REALTY

Tel. — 434-7100

Kam mokėti nuomą — geriau morgičių. 5 ir 4 kamb. medinis. 1 autom. garažas. Geri pamatai. Mažas įmokėjimas. Savininko paskola iš 10%. Brighton Parke.

Dailus pensininkui medinis namukas. 2 po 4 kamb. Alum. langai. Naujai atrementuotas. 42-os ir Artesian Apyl.

2-jų butų medinis. Įrengtas sklepas. Centr. šildymas. Tinka didelei šeimai. Nebrangus. 72-os ir Campbell apyl.

Skambint 436-7878
ŠIMAITIS REALTY
2951 West 63rd Street

BUTŲ NUOMAVIMAS

Draudimas — Valdymas

Namų pirkimas — Pardavimas

INCOME TAX

Notariatas — Vertimai

BELL REALTORS

J. BACEVIČIUS

6529 S. Kedzie Ave. — 778-2233

DĖMESIO!

XX amžiaus madona (paveikslas) apdovanotas aukščiausia premija tarptautiniame madonų meno festivalyje Los Angeles, Calif. ir Grand National Award Amerikos dailininkų profesinėje sąjungoje New Yorke. Tai puošni dail. POVILO PUZINO monografija, kuri yra didelio formato ir talpina 28 spalvotas reprodukcijas. Kartu ir XX amžiaus Madoną. Kaina su persiuntimu 27 dol. Puiki dovana ir tinka bent kuriomis progomis įteikti bet kam: svetimtaučiui ar lietuviui.

Gaunama DRAUGE, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629. Illinojaus gyventojai prideda $1.50 valst. mokesčio.

PLATINKITE "DRAUGĄ".

Dr. Stasio Ankudo pagerbimas 1973 metais, kai sukako 20 jo savanoriško darbo metų "The Little Sisters or the Poor" senelių prieglaudoje. Tuometinis Baltimorės arkivyskupas kardinolas Lawrence Shehan įteikia daktarui plaketę.

PASKUTINIS SUDIE DR. ST. ANKUDUI

Mirtis nelaukia pakvietimų, o ir kviečiama dažniausiai nepaklauso. Ji atsilanko, kada jai reikia, kada Aukščiausias nusprendžia, kad jau laikas žmogui baigiasi, ir paskutinis smėlio grūdelis nurieda amžinybėn.

Dr. Stasiui Ankudui ta valanda atėjo š. m. spalio 6 d. 4 val. p. p. Johns Hopkins ligoninėje po sunkios ir varginančios ligos ir paliko skaudžią tuštumą velionio šeimoje bei Baltimorės lietuvių kolonijoje.

Gyvenimo tekmė

Velionis gimė 1909 m. balandžio 22 d. Vilkaviškio apskrity, Pilviškių valsčiuje, Šiaudadūšių kaime. Mediciną išklausė 1936 m. Kauno Vytauto Didžiojo universitete ir tais pat metais sukūrė šeimą, vesdamas Mariją Stukaitę, irgi ką tik baigusią odontologiją. Ateinančiais metais Stasys Ankudas gavo daktaro laipsnį, po to atliko stažą Kaune ir 1938 m. rudenį įsikūrė žmonos tėviškėje Kupišky, kur vadovavo ligoninei ir vertėsi gydytojo praktika.

Viskas klojosi sklandžiai. Jauno gydytojo profesinė sėkmė ir šeimos ateitis šviesios vilties žiburiais buvo nusagstyta. Bet štai — karas. Nuožmus ir beviltiškas. Dėl jo teko visko atsisakyti ir drauge su kitais lietuviais pabėgėliais 1944 m. trauktis į Vakarus, bėgti nuo artėjančio dvasinio smurto bei teroro. Iš pradžių dr. S. Ankudas su šeima atsidūrė Tiuringijoje. Karui pasibaigus, teko paskubomis iš ten kraustytis, nes Tiuringija pagal Jaltos susitarimą buvo perleista Sovietams. Ankudai apsigyveno Hanau stovykloje. Čia daktaras buvo stovyklos ambulatorijos gydytojas ir rūpinosi lietuvių pabėgėlių sveikatos reikalais.

Emigracinė banga 1949 m. kovo 29 d. atnešė Ankudus į JAV. Bandė dr. Ankudas įsikurti New Yorke, bet nerado reikalaujamam stažui (internship) vietos. Tada stažą atliko kaimyniniam Elizabeth, N. J., o rezidentu buvo Rahway, N. J. Pagaliau išlaikė įstatymų reikalaujamus egzaminus Marylande, įgydamas teisę verstis gydytojo praktika. 1952 m. atvyko į Baltimorę ir atidarė savo kabinetą pradžioje draugė su amerikiečiu gydytoju dr. Tomasello, o už metų jau visai savarankiškai.

Gydytojo pasiaukojimas

Dr. S. Ankudas buvo šilta, maloni asmenybė, kupina krikščioniškos artimo meilės ir pasiaukojimo. Dėl savo nuoširdumo ir profesinės kompetencijos jis buvo didžiai respektuojamas ir populiarus gydytojas. Didelė Baltimorės lietuvių dauguma, o taip pat ir nemažas amerikiečių būrys gydėsi pas jį. Jo kabineto laukiamasis visada būdavo sausakimšas pacientų. Baigęs priėmimus, skubėdavo pas ligonius, gulinčius ligoninėse, ir neatsisakydavo kviečiamas lankyti sergančiuosius namuose.

Šalia savųjų pacientų dr. Ankudas rūpinosi ir vienuolių seserų kongregacijos "The Little Sisters of Poor" išlaikomos Baltimorėje senelių prieglaudos gyventojų sveikatos reikalais kaip savanoris, o vėliau kaip etatinis prieglaudos gydytojas. 1978 m., sukakus 25-riem metam, kai dr. Ankudas dirbo šiose pareigose, Baltimorės arkivyskupas William Borders ir seserų kongregacija atsidėkojo dr. Ankudui, surengdami jam iškilmingą pagerbimą (žiūr. "Draugas" 1978. II. 18.).

Stengdamasis neatsilikti nuo medicinos mokslo pažangos, jis aktyviai dalyvavo gydytojų konferencijose, suvažiavimuose bei pasitobulinimo kursuose. Dar šių metų gegužės mėnesį dalyvavo šeimos gydytojų suvažiavime Ocean City, Md., kur pirmą kartą savo bičiuliui dr. J. Kudirkai pasiskundė negerai jaučiąsis....

Lietuviškieji reikalai

Nors ir pilnos buvo daktaro rankos profesinių darbų bei rūpesčių, nors gydytojo pareigos ir neleido jam aktyviai dalyvauti visuomeninėje veikloje, tačiau jis neatitoko nuo lietuviškųjų reikalų, jautė pareigą ir čia atiduoti savo duoklę. Ateitininkas idealistas visą savo gyvenimą, nuo pat gimnazijos laikų. Studijuodamas priklausė ateitininkų medikų "Gajos" korporacijai. Atvykęs Baltimorėn, tuoj įsijungė į vietinį sendraugių skyrių, kuriam ketverius metus (1970 — 74 m.) vadovavo.

Rūpėjo daktarui lituanistinis jaunimo švietimas. Jis palaikė artimą ryšį su Karaliaus Mindaugo šeštadienine mokykla, kai ji dar veikė Baltimorėje. Kviečiamas įteikdavo atestatus mokyklos abiturientams ir juos dosniai apdovanodavo knygomis bei kitomis dovanomis. Jis ragindavo mokinius lietuviškai tarpusavyje kalbėti, nepamiršti savo lietuviškos kilmės, dirbti Lietuvos ateičiai. Savo laiku jis įteikė mokyklai gana stambią pinigų sumą, kad ji būtų panaudota premijoms mokinių lituanistiniam pažangumui skatinti.

Rūpėjo daktarui ir kultūriniai reikalai. Kai prasidėjo Lietuvių fondo akcija, dr. Ankudas, ilgai nelaukęs, tapo fondo nariu su didžiausiu įnašu Baltimorėje. Vėliau buvo nuoširdžiai dosnus įvairiems lietuviškiems reikalams.

Paskutinė kelionė

Dvi dienas a. a. dr. Stasys Ankudas gulėjo pašarvotas laidotuvių koplyčioje. Antrąją šermenų dieną, X. 10., 7 v. vakaror Baltimorės ateitininkai drauge su kitomis organizacijomis surengė paskutinį dr. S. Ankudo pagerbimą. Sukalbėjus trumpą maldą už velionio sielą, sendraugių skyriaus pirmininkas A. Radžius apibūdino daktaro asmenį ir darbus ir Baltimorės ateitininkų vardu išreiškė užuojautą šeimai. Cezaris Surdokas perskaitė Nepr. Lietuvos atstovo dr. Stasio Bačkio užuojautos laišką našlei M. Ankudienei. Antanas Vasaitis iš Thompsono, Conn., perdavė Ateities federacijos vado Juozo Laučkos užuojautą. Dr. Elena Armanienė kalbėjo Baltimorės Lietuviškųjų organizacijų tarybos vardu, Juozas Gaila — JAV LB Baltimorės apylinkės valdybos vardu ir Vladas Bačinskas — Tautinės sąjungos Baltimorės skyriaus vardu. Po to aktorius Juozas Palubinskas meniškai paskaitė du eilėraščius apie mirtį: ištrauką iš Putino "Mortuos voco" ir Aisčio sonetą "Peto mirtis" (iš rinkinio "Sesuo buitis"). Našlė Marija Ankudienė trumpai padėkojo kalbėtojams ir šermenų lankytojams už velionio pagerbimą. Baigus , gausus būrys klausytojų ne tik iš Baltimorės, bet ir iš Washingtono sugiedojo Marijos giesmę ir Tautos himną. Šermenų metu vietoj gėlių lankytojai, pagerbdami velionį, aukojo Lietuvių fondui ir "Leukemia Society" naudai.

Rytojaus dieną X. 11 — laidotuvės. Dar prieš išvežant karstą bažnyčion, laidotuvių koplyčioje atsisveikinimo žodį tarė Baltimorės gydytojų vardu dr. Henrikas Armanas, dr. Justino Kudirkos pristatytas. Šv. Alfonso parapijos bažnyčioje lietuviškas laidotuvių Mišias laikė klebonas kun. Antanas Dranginis drauge su velionio pusbroliu kun. Pijum Brazausku ir dar dviem kunigais amerikiečiais. Didžiulė vilkstinė automobilių nulydėjo velionį į Lorraine Park kapines, kurių mauzoliejuje dr. Stasys Ankudas amžiams priglaudė galvą. Lietuvoje liko du jo broliai, Antanas ir Juozas, o čia, Amerikoje, žmona Marija, duktė Milda Jakštienė, žentas Vytautas Jakštys ir anūkė Kristina.

A. Radžius

Išdžiovinti javai, išleidus pėdus ant pado (laito), būdavo suguldomi dviem eilėmis, maždaug 30 pėdų eilėje, varpomis į vidurį.

Kuliant spragilais, būtinai reikėjo išlaikyti taktą, tai yra vienu momentu galėjo daužti tik vienas kūlėjas, kad kitas jam neužkirstų per spragilą.

Iškūlus vieną pusę, pėdai būdavo apverčiami ir vėl kuliami, o po to iškratomi šakėmis ar rankomis. Iš vienos jaujos padžiovimo išeidavo keturi paklojimai.

Bolševikų nužudyti šauliai

Juozas Prunskis

Šioje knygoje aprašyta apie 400 šaulių, kurios nužudė bolševikai. Daug nuotraukų. Išleido Lietuvių Šaulių s-ga tremtyje centro valdyba 1982 m. Viršelį ir aplanką piešė dail. Jonas Tričys. Spausdino "Draugo" spaustuvė. Kaina su persiuntimu $6.00.

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 West 63rd St. Chicago, IL 60629

DAR GALIMA GAUTI:

Lietuvos istorija

Red. A. ŠAPOKA

Švietimo Ministerijos knygų leidimo komisijos leidinys, Kaunas 1936 m. Spaudė "Šviesos" spaustuvė Kaune.

Veikalas didelio formato, kieti viršeliai, 668 psl. su atskirais istoriniais žemėlapiais. Kaina su persiuntimu tik $17.00.

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629

PASAULIO LIETUVIŲ KATALIKŲ ŽINYNAS

Redagavo

KUN. KAZIMIERAS PUGEVIČIUS

ir MARIJONA SKABEIKIENĖ

★

Leidinyje yra adresai lietuvių vyskupų už Lietuvos ribų. Kunigų išeivijoje, Parapijos ir misijos išeivijoje. Kunigai Lietuvoje, jų parapijų adresai. Nekrologas lietuvių kunigų. Moterų, vyrų vienuolijos. Laikraščiai ir žurnalai ir kita reikalinga informacija.

Išleido Lith. Roman Cath. Priests' League of America. Brooklyn, N.Y.

Kaina su persiuntimu $8.00.

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629

LITHUANIA UNDER SOVIET OCCUPATION

Edited by JUOZAS PRUNSKIS

Translated by NIJOLĖ GRAŽULIS

The Soviets ravage Lithuania: An introduction. Part One — Eyewitness Accounts. Part Two — Imprisonment and Interrogations. Part Three — Butchery and Mass Murder and Register of Soviet Victims in Lithuania.

292 pages. Published by the Klaipėda Company of the Naval Division of the Lithuanian Guard in Exile, Cicero, IL. Printed in the United States of America, Draugas Printing Press, Chicago, IL. Price $8.80 (Includes postage and handling).

Send order:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629

A. A.

STASIUI VIDMANTUI

mirus,

Jo seserį Sofiją Šiuparienę, jos dukras Reginą ir Janiną su šeimomis nuoširdžiai užjaučiame.

V. DAGIENĖ	*J.O. RUGELIAI*
S. S. GRITĖNIENĖ	*A.Z. SINKEVIČIAI*
O. JUNKERIENĖ	*A.V. STANKEVIČIAI*
O. MEJERIS	*V.O. ŠUOPIAI*
M. PAUGIENĖ	*K. ULIS*
J. PODERIENĖ	*F. URBELIENĖ*
L. PUODŽIŪNIENĖ	*J. UTARA*
O. RAŠTIKIENĖ	*K. VALAVIČIUS*
T.A. RUDAIČIAI	*K.K. VALIAI*
M. RUDAITIENĖ	

A†A

Josephine Labanauskas

GIRDŽIŪTĖ

Gyveno Evergreen Park, Illinois.
Mirė spalio 26 d., 1982, sulaukus 64 m. amžiaus.
Gimė Chicago, Illinois.

Pasiliko dideliame nuliūdime vyras Longinas, 4 sūnūs: Arthur, Thomas, marti Nora, Lawrence, marti Nancy ir Donald, marti Cindy, 2 anūkai: Thomas ir Genevieve, brolis Peter Girdžius su žmona Della, brolienė Florence (našlė mirusio brolio a.a. Alex Tapreak), teta Frances Prokol (našlė a.a. Antano), ir kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Priklausė Šv. Teresės dr-jai, Šv. Kryžiaus Ligoninės Pagelb. vienetu, Knights of Columbus, Card. Mundelein Ladies Auxiliary ir Šv. Kazimiero Seserų rėmėjų dr-jai.

Kūnas pašarvotas Lack-Lackawicz koplyčioje, 2424 W. 69 Street.

Laidotuvės įvyks šeštadienį, spalio 30 d. Iš koplyčios 10:30 val. ryto bus atlydėta į Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: **Vyras, sūnūs, marčios ir anūkai.**

Laid. direkt. Tomas Labanauskas, Tel. RE7-1213.

A. A.

MILO KRAJICEK

Gyveno Chicago, Illinois, Marquette Parko apylinkėje.
Mirė spalio 27 d., 1982 m., sulaukęs 66 m. amžiaus.
Gimė Chicago, Illinois.

Pasiliko dideliame nuliūdime žmona Gene (pagal tėvus Ambrose), 6 sūnūs: Ernest Statkus, Ronald Statkus, marti Wendy, Gary Statkus, marti Sandee, Milo Krajicek Jr., Ken Krajicek, marti Cindy ir Curt Krajicek marti Kim; 3 dukterys: Carol Jean, žentas Ed Dampf, Kathy Krajicek ir Jean Krajicek; 4 anūkai: Edward, Michael, Tessa ir Victoria; uošvė Bernice Ambrose, švogerka Josephine Krajicek; ir kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Kūnas pašarvotas koplyčioje, 2533 West 71 Street.

Laidotuvės įvyks šeštadienį, spalio 30 dieną. Iš koplyčios 11:30 val. ryto bus atlydėta į Švenčiausios Mergelės Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionio sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į Šv. Kazimierą lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: **Žmona, sūnūs, dukterys, marčios, žentas ir anūkai.**

Laidotuvių direktorius — Evans, Tel. 422-2000.

Brangiai motinai

A. † A. STASEI NORKIENEI

iškeliavus amžinybėn, sūnų Virgių, marčią Romą ir anūkę Aldutę skausmo valandoje užjaučiu ir kartu liūdžiu.

GENĖ DRAUGELIENĖ

EUDEIKIS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

DOVYDAS P. GAIDAS ir GERALDAS F. DAIMID

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

4330-34 So. California Avenue
Telefonai LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — YArds 7-1741-2

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago — 476-2345
1410 So. 50th Av., Cicero — 863-2108

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

STEPONAS C. LACK (LACKAWICZ) ir SŪNOS

2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213
11028 Southwest Highway, Palos Hills, Ill. Tel. 974-4410

PETRAS BIELIŪNAS

4348 SO. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572

VASAITIS - BUTKUS

1446 SO. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLympic 2-1003

LAND OF CROSSES

The struggle for religious freedom in Lithuania, 1939 - 1978
by
MICHAEL BOURDEAUX, M.A., B.D.

Printed in England 1979, 339 pages. Price — including shipping and handling $8.95.

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Illinois gyventojai dar prideda 48 ct. valstijos mokesčio.

Skaitykite ir platinkite dienr. "Draugą".

APLINK MUS

× **Naujas kūrinys,** pasirašytas "Lietuvio" slapyvardžiu, atsiųstas "Draugo" romano konkursui. Paskutinė data kūriniams prisiųsti yra lapkričio 1 d. (pašto antspaudas).

× **Juozas B. Laučka,** Ateitininkų federacijos vadas, atvykęs į Chicagą dalyvauti ateitininkų šventėje, kaip Kat. Susivienijimo delegatas, pasiliko iki Amerikos Lietuvių Tarybos suvažiavimo, kuris bus šį šeštadienį. Izabelė ir Juozas Laučkai aplankė "Draugo" redakciją, painformavo apie tolimesnius Ateitininkų federacijos veiklos planus ir lietuvišką veiklą visa plotme. I. ir J. Laučkai kitą savaitę išvyksta atgal į Bethesdą, Md.

× **Kun. Mykolas Tamošiūnas,** Medelino, Kolumbijoje, lietuvių kapelionas, pabuvojęs daugiau kaip savaitę Chicagoje, vakar išvyko į Miami, iš kur skris į Barranquilla, Kolumbijoje, ir susitiks su Lietuvių Katalikų komiteto nariais — kun. Stasiu Matučiu ir Vaclovu Dubinsku aptarti kovo pradžioje rengiamą lietuvių kolonijos įsisteigimo 45 metų sukaktį Medelline.

× **Liet. Vyčių Senjorų kuopos** metinis susirinkimas bus pirmadienį, lapkričio 1 d., 6 val. vak. Vyčių salėje. Bus renkama valdyba ir svarstoma apie Kūčių rengimą. Visi nariai kviečiami dalyvauti susirinkime.

× **Justinas Edvardas Andriušis,** Astros (Totoraitytės) ir Edvardo Andriušių sūnus, buvo pakrikštytas spalio 9 d. Švč. M. Marijos Gimimo par. bažnyčioje. Krikšto tėvai buvo naujagimio dėdė Vytenis ir motinos sesuo Rasa.

× **Patikslinimas.** "Draugo" spalio 27 d. laidoje apie Dariaus ir Girėno mokyklos vakarą aprašyme įsivėlė klaida. Turėjo būti: "mokyklos pajamos", o ne "ir mokytojų pajamos". Už klaidą atsiprašome.

× **Atitaisymas.** Vakarykštės dienos laidoje, 8 psl. išvardijant Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio garbės narių kolegiją, per korektūros klaidą išspausdinta Leonas Virbalis, o turėjo būti: Leonas Virbickas. Beje, Jonas Virbalis taip pat yra tos kolegijos narys, kaip ir pažymėta.

× **Nedaug kas žino,** kad dr. **Ferdinandas Kaunas** yra L. Fondo narys su pirmu numeriu, nes jis pats pirmas paaukojo tūkstantinę. Per 20 L. Fondo gyvavimo metų jis buvo aktyvus L. Fondo tarybos narys. Jis vienas iš pirmųjų įsigijo 10 bilietų į L. F. jubiliejinį pokylį, kuris bus lapkričio 27 d. Jaunimo centre. (pr.).

× **Reikalingas jaunimas** specialiam kursui, kur bus paruošti naujai mokslo sričiai. Baigę kursą galės uždirbti 50,000 dol. per metus. Skambint: **Vacys — tel. 436-9667.** (sk.)

× **St. Casimir Memorials, Inc., 3914 W. 111 St.** (1 blokas nuo Šv. Kazimiero kapinių), **telef. 233-6335,** seniausia lietuvių paminklų bendrovė ir dirbtuvė. Didžiausias pasirinkimas. Nelsonas ir Dulys savininkai. (sk.).

× **Ieškome pirkti senus motorinius dviračius:** Schwinn, Whizzer ir Monarch arba jų dalis. Skambint **361-4862** arba **448-7265.** (sk.).

× **Albinas Kurkulis, akcijų brokeris, dirbąs su Rodman & Bradshaw, Inc.,** patarnauja **akcijų bonų, fondų bei kitų vertybių pirkime ir pardavime. Susidomėję skambinkite 977-7916.** **(sk.).**

× **Vilija (Totoraitytė) ir Mike Brittain** susilaukė dukrelės Erikos Elizabeth. Ji buvo spalio 17 d. pakrikštyta St. Catherine bažnyčioje, Evergreen Parke. Krikšto tėvai buvo jaunosios motinos sesuo Rasa ir Bernie Brittain, Jr. Nauja anūkė džiaugiasi seneliai Aldona ir Pranas Totoraičiai ir Hilda ir Bernie Brittain, Sr.

× **Vėlinių proga** lapkričio 2 d. 7 val. vak., minint žuvusius už Lietuvos laisvę ir mūsų artimuosius, kun. J. Borevičius atnašaus šv. Mišias Jėzuitų koplyčioje. Giedos Margarita ir Vaclovas Momkai. Vargonais gros Alvydė Eitutytė. Po pamaldų bus susikaupimo valandėlė prie Lietuvos laisvės kovų paminklo. Žvakių šviesos primins Lietuvoje paliktus brangius kapus. Vėlinių šventimą atgaivino Chicagoje LDK Birutės draugija. Rengėjos kviečia ir visą visuomenę dalyvauti

× **Rašytojo Vinco Krėvės** 100 metų gimtadienio sukakties minėjimo programoje dalyvauja jaunimas: V. ir A. Kirvelaičiai, A. Viktora ir R. Vitas. Minėjimą rengia Dzūkų draugija lapkričio 12 d. Jaunimo centro kavinėje.

× **Ona Pulkauninkienė** grįžo iš ligoninės po akies operacijos ir gydytojo prižiūrima sveiksta namuose. Ir sirgdama aktyviai veikia visuomeniniame darbe. Ji yra Balfo Beverly Shores skyriaus pirmininkė.

× **Beverly Shores** Šv. Onos bažnyčioje šį sekmadienį 12 val. p. p. bus Šv. Mišios už Balfo veikėjus ir labdaros rėmėjus. Pamokslą sakys kun. Juozas Vaišnys. Šiomis iškilmingomis šv. Mišiomis bus pradėtas Balfo rudeninis vajus. Prof. dr. Romualdas Nemickas kalbės vajų uždarant lapkričio 27 d., šeštadienį.

× **"Draugo" spalio 27 d. laidoje** rašinyje apie Balfą, iškritus vienai eilutei, išėjo klaidinantis aprašymas. Turėjo būti: dalyvavo 20 direktorių ir 12 direktorių įgaliotinių.

× **Dr. Antanas Razma,** Pasaulio Lietuvių dienų rengimo komiteto pirmininkas, džiaugiasi, kad įvairios organizacijos rengiasi tų dienų iškilmingumą paremti. Ta pačia proga jis kviečia visus dalyvauti rytoj, spalio 30 d., 7 val. vak. Jaunimo centre rengiamam bankete.

× **Bilietų kasa į "Vilniaus pilies legendą"** bus atidaryta: šeštarienį, spalio 30 d., nuo 6 val. vak. — spektaklis 8 val. vak.; sekmadienį, spalio 31 d., nuo 1 val. popiet — spektaklis 3 val. popiet. (pr.).

× **Clevelando Vyrų Oktetas vadovaujamas Ryto Babicko,** atliks meninę programą LB Vidurio Vakarų apygardos 30 metų jubiliejaus proga lapkričio 14 d., sekmadienį, 2 val. p. p. Jaunimo centre. Bilietai gaunami Vaznelių prekyboje 2501 W. 71st St., Chicago, Ill. 60629. Tel. 471-1424. Bilietų kainos: 7 dol., 6 dol., 5 dol. ir 4 dol. (pr.).

× **Antras Kaimas baigia savo pratęstą sezoną** su plačia šypsena — ir dar vienu pastatymu. Paskutinis pasirodymas įvyks šeštadienį, spalio 30 d., 8 val. vak. Playhouse salėje, 2516 W. 69 St. Rezervacijos **būtinos** — skambint 422-4288. (pr.).

× **Dr. Antanas Razma,** Pasaulio Lietuvių dienų vyriausias komiteto pirmininkas grįžęs iš JAV LB Tarybos suvažiavimo Floridoje, nuoširdžiai dėkoja visiems organizatoriams, o ypatingai moterims, kurios entuziastingai ruošia banketą Pasaulio Lietuvių dienų lėšų telkimui, rytoj — šeštadienį, spalio 30 d., 7 v. vak., Jaunimo centre. Ta proga dr. A. Razma kviečia visus dalyvauti bankete ir paremti **Pasaulio Lietuvių dienų šventę.** (pr.).

Clevelando LB apyl. pirm. Jurgis Malskis susirinkime kal ba apie Chicagos "Dainavos" ansamblio statomą rašyt. Aurelijos Balašaitienės "Vilniaus Pilies legendos" pastaty mą. Clevelande bus statomas šis veikalas gruodžio 4—5 dienomis. **Nuotr. Vl. Bacevičiaus**

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

DĖMESIO LIETUVIŲ FOTOGRAFIJAI

Lietuviai fotografai vėl rengia rudeninę meninės fotografijos parodą. Ta proga verta bent kiek prisiminti ir apie lietuvių įnašą į šios meno šakos aruodą. Kad fotografija meno pasauly išsikovojo teisę į pripažinimą, jau nereikia aiškinti. Fotografija savo istoriją nukelia į XIX-jo amžiaus pirmąją pusę. Pradžioj ji buvo tik kaip priemonė dokumentavimui, šiandien ji viena iš savarankiškų meno šakų. Jos tobulėjimui, technikos priemonių išradimams ir temų pasirinkimui nėra ribų.

Malonu priminti, kad lietuviai fotografai toj meno šakoj neatsilieka nuo kitų tautų. Beveik prieš šimtą metų, 1884 metais, vilnietis J. Čechavičius Paryžiaus parodoje laimėjo aukso medalį už meniškų Vilniaus vaizdų albumą. Buvo juk tai dar nedrąsūs pirmieji fotografijos žingsniai, būdas plokštelėj užfiksuoti norimą paveikslą. Aukso ir sidabro medalius tarptautinėse parodose keturis kartus laimėjo kitas vilnietis — J. Bulhakas. B. Buračas 1937 metais buvo apdovanotas Paryžiuje irgi aukso medaliu už lietuviškų etnografinių nuotraukų rinkinį.

Pastaraisiais metais, po II-ro pasaulinio karo, Lietuvos vardą iškėlė ypač Australijoj šiaulietis Olegas Truchanas. Jis buvo pirmas, kuris, nugalėdamas gamtos kliūtis, kopė į aukščiausius Tasmanijos kalnus ir spalvotomis nuotraukomis atskleidė primityvų kalnų ir slėnių grožį. Betyrinėdamas, fotografuodamas tuose kalnuose ir žuvo. Tasmaniečiai jo žygį labai įvertino, tragišką mirtį apgailėjo ir atminimui išleido didelį, liuksusinį jo darytų nuotraukų spalvotą albumą, susilaukusį kelių laidų, pavadintą "The World of Olegas Truchanas". Plačiam įvade aprašomas jo gimtasis kraštas — Lietuva, objektyviai pateikiamos priežastys, kodėl jis ir daug tūkstančiai kitų lietuvių turėjo bėgti iš savo krašto. Tam pačiam leidiny įdėta ir lietuvių kalba "Leidėjo žodis". Vadinas, Tasmanijos fotografijų albumo sklaidytojams primenamos Lietuvos nelaimės.

Išeivijos fotografų eilėse turime patyrusių profesionalų, kurių nuotraukomis puošiasi ir didžioji Amerikos ar kitų kraštų spauda. Prisiminti verta jauną Vytautą Valaitį, kuris dirbo "Newsweek" ir kitiems žurnalams ir taip pat eidamas savo pareigas tragiškai žuvo popiežiaus Pauliaus VI New Yorke lankymosi dieną (1965 m.). O kas iš amerikiečių nežino ir nepažįsta kun. Algimanto Kezio, SJ, meniškų foto albumų ir kalendorių? Pagaliau ne jis vienas kaip sakoma "išplaukęs į tarptautinius vandenis".

Lietuviai fotografai išeivijoje susiorganizavę į stiprią draugiją (pirmininkas Stasys Žilevičius), ir toji draugija nuo spalio 29 iki lapkričio 7 dienos Jaunimo centro Čiurlionio galerijoj ruošia parodą. Dalyvauja apie 35 fotografai. Vieni jų dalyvauja kasmet su naujom fotografijom, kiti debiutuoja. Bus ir premijuotinų nuotraukų. Bus malonu valandą ar dvi praleisti trijose galerijos salėse, pasigėrėti pastabia foto menininko akimi ir išradinga jo technika.

Č. G.

× **Anatolijus Kairys,** JAV LB Kultūros tarybos pakviestas, sutiko suorganizuoti ir pravesti VI-jį Teatro festivalį Chicagoje 1983 metais Padėkos dienos savaitgalyje.

× **Standard Federal Savings** spalio 30 d., šeštadienį, rengia jauniesiems Visų Šventųjų išvakarių šventę — Halloween. Čia bus ir speciali "Ragana" vaikams palinksminti. Pagrindinis Taupymo rūmas — 4192 So. Archer Ave. — atidarytas nuo 9 val. ryto.

× **Lietuvių Tautinės kapinės** Vėlinių dieną, lapkričio 2, bus atidarytos iki 12 val. nakties. Kapinių administracija kviečia visus aplankyti savo mirusius artimuosius ir pagal lietuviškas tradicijas uždegti žvakutes. Žvakutes galima atsinešti arba nusipirkti pačiose kapinėse.

× **Visapusiška kova su vėžiu** — gydytojo pranešimas ir kultūrinė programa Sodybos pažmonyje šį sekmadienį nuo 2 val. p. p. Grybų užkandis. Visi laukiami.

× **J. Razmukas, B. Jaras,** V. Gailiūnas, Jadvyga Rutkienė, Jonas Strijauskas, Bronius Arbataitis, Domininkas Misiulis, V. Gintautas, V. Sinkus, A. Žukauskas, S. A. Stuikys, Juozas Janušaitis įvairiomis progomis atsiuntė po 5 dol. aukų. Labai dėkojame.

× **Kun. L. Musteikis,** Plainview, Nebr., atsiuntė 10 dol. auką su prierašu: "Grąžinu laimėjimų knygelę ir tikiu, kad būsiu pavėlavęs patekti į laimėjimų šaltinį. Geriau vėliau, kaip niekada. Sekmės!" Labai ačiū.

× **A. Janulaitis,** A. Sinkevičius, Paul. Petkevičius, L. Vonbraun, J. Tamkutonis, Helen Kapočius, Vilius Radžius, Pranas Grumuldis, Bruno Macianskis, A. Keliuotis, pratęsdami prenumeratas, atsiuntė po 5 dol. dienraščio paramai. Labai ačiū.

× **M. Stankaitis,** P. M. Ruikis, J. Rubas, George Barčiauskas, M. L. Baranauskas, E. Tiknius, Bronė Gustaitis, E. Čepienė atsiuntė po 5 dol. aukų. Labai ačiū.

× **L. Krajauskas,** New Buffalo, Mich., pakeisdamas gyvenamą vietovę, atsiuntė ir 5 dol. auką. L. Krajauskas šiuo metu apsigyveno S. Peterburg, Floridoje. Ačiū už auką.

Dalia Bartkienė modeliuoja Putnamo seselių madų parodoje. Nuotr. J. Tamulaičio

PIANISTO MOTEKAIČIO REČITALIS

Chicaga džiaugiasi turėdama talentingą pianistą Manigirdą Motekaitį, kurio pianino rečitalis buvo spalio 24 d. Jaunimo centro didžiojoje salėje. Dalyviams buvo malonu klausytis pianisto atliekamus A. Keybord Allegro (Arne), sonata (Beethoveno), Dvylika preliūdų (Tcherepnino). Ypač malonūs buvo savųjų kūriniai: Invencija (Kepenio), Lietuviškas šokis (Gaidelio), Rondo (Gudauskienės), Vizija (Jančio), Velniuko šokis (Jakubėno). Pianistas įsisavinęs minėtų kompozitorių muziką ir jam nereikia žvelgti į gaidas, nors kai kurie kūriniai buvo ilgi ir sudėtingi, kaip Beethoveno, Tcherepnino ar pabaigoje Liszto Etiudas.

Rečitaly dalyvavo vysk. V. Brizgys, kompozitorė ses. Bernarda. Į koncertą atvykęs amerikietis muzikos direktorius M. Bogdan su dėmesiu jį sekė ir pareiškė, kad skambinimas buvo aukšto lygio.

Publikos gausūs plojimai bisui dar išprašė: Siuntė mane motinėlė (Kačanausko), Bagatelę (Tcherepnino).

Publiką žavėjo skambinimo lengvumas ir susigyvenimas su kūriniais. Pianistas dar davė Chopino valsą, "Bendžio" (Gottschalk). Koncertas buvo aukšto lygio. **J. Pr.**

NAMŲ SAVININKŲ SUSIRINKIMAS

Marquette Parko Lietuvių namų narių susirinkimas įvyko spalio 15 d. parapijos salėje. Susirinkimui pirmininkavo Zigmas Mikužis, sekretoriavo Diana Maskaliūnaitė. Susirinkimą pradėjęs pirm. Z. Mikužis visus susirinkusius maloniais žodžiais pasveikino, padėkojo už gausų dalyvavimą ir perskaitė susirinkimo darbotvarkę. Susirinkusieji darbotvarkę priėmė be pakeitimų. Sekretorė D. Maskaliūnaitė perskaitė praeito susirinkimo protokolą. Susirinkimas gausiais plojimais patvirtino kruopščiai parašytą protokolą. Pirm. Z. Mikužis supažindino su naujai įstojusiais nariais: Emilija Vilutis, Algimantas Vaičiulis, Jonas Vaičiulis, Kazimiera Jankauskas ir Juozas Pečkaitis. Susirinkimas gausiais plojimais reiškė jiems padėką. Pranešė, kad mūsų organizacija ir Southwest Parish Neighborhood Federations valdyba turėjo bendrą pasitarimą Marquette Parko apylinkės reikalais. Ragino visus registruotis balsavimui ir belsti, kad nė vieno neliktų nebalsavusio, nes mes turime parodyti mūsų politinę jėgą ir džiaugtis, kad turime teisę balsuoti. Vladas Bražionis pranešė apie vykusį mūsų banketą. Banketas pasisekė valdybos rūpestingo bilietų platinimo ir gausaus svečių atsilankymo dėka. Pirmininkas perskaitė sveikinimus, gautus banketo proga.

Namų savininkų reikalais kalbėjo Juozas Skeivys, Tallat Kelpša, Kazimieras Povilaitis, Bronius Andriukaitis, Juozas Bacevičius, Jonas Stonkus, Bronius Klemka ir kiti. Charles P. Kal ragino remti Frank Savicko kandidatūrą į senatorius, išvardino jo naudingą veiklą namų savininkų gerovei. Susirinkusieji gausiais plojimais jam pritarė. Po susirinkimo vyko vaišės, kurias aukojo Baltic kepyklos savininkai Ankai. Susirinkimas tęsėsi trumpai ir vyko sklandžiai. **St. Patlaba**

IŠ ARTI IR TOLI

J. A. VALSTYBĖSE

— **Kun. Kazimieras Pugevičius,** Lietuvių Religinės šalpos vedėjas, spalio 17 d. per Pittsburgho amerikiečių radiją atsakinėjo į klausimus apie tikėjimo persekiojimus okupuotoje Lietuvoje. Buvo paliesta ir dabartinė "raganų medžioklė", kurią vykdo amerikiečių investigacija "karo nusikaltėlių medžioklės" vardu. Programos vedėjas yra trečios kartos Amerikos lietuvis kun. Ronald Lengwin-Lengvinas. Jis tap pat iškėlė tautinių parapijų klausimą.

— **Šv. Pranciškaus 800 metų** gimimo jubiliejus lapkričio 13 d. bus minimas akademija ir koncertu Kultūros Židinyje, Brooklyne, N. Y. Kun. dr. Viktoras Gidžiūnas tars įvadinį žodį apie šv. Pranciškų ir pranciškonų vienuoliją. Sol. Gina Čapkauskienė iš Montrealio atliks koncertą. Taip pat dainuos Berklee kolegijos studentų choras su solistais ir orkestru iš Bostono. Šis choras atliks ir Šv. Pranciškaus "Saulės Giesmę", sukomponuotą komp. Jeronimo Kačinsko. Giesmę išvertė poetas Stasys Santvaras.

— **Korp! Neo-Lithuania,** minėdama savo įsikūrimo 60 metų sukaktį, Brooklyno, N. Y., Apreiškimo parapijos bažnyčioje spalio 31 d. turės iškilmingas pamaldas, o po to parapijos salėje akademiją su specialiu minėjimu.

— **Kun. Antanas Račkauskas,** ilgą laiką dirbąs Brooklyno Apreiškimo parapijoje, spalio 21 d. atšventė savo 75-rių metų amžiaus sukaktį. Jis gimęs 1907 m. spalio 21 d. Medininkų km., Platelių vls., Telšių apskr. Mokėsi Telšių gimnazijoje ir Kunigų seminarijoje, kurią Telšiuose 1934 m. jis baigė pirmąja laida. Lietuvoje dirbo Tveruose, Kuršėnuose ir buvo klebonas Šventojoje. Amerikoje yra nuo 1950 metų.

AUSTRALIJOJE

— **Mirė a. a. Ona Ramanauskienė,** sulaukusi 87 m. amžiaus, kybartiškė. Jos vyras mirė Lietuvoje, o ji su 9 vaikais iškeliavo į svetimą šalį. Gyveno ir dirbo Melbourne, kur išaugino vaikus. Buvo aktyvi Katalikių moterų draugijos narė. Palaidota Springvale kapinėse.

— **A. a. Kazys Jankus** mirė spalio 10 d. Ballarate. Gyveno Geelonge. Mirė sulaukęs 75 m. amžiaus. Kilimo radviliškėnas. Buvo vienišas.

— **Brisbanės lietuviai** dalyvavo pavergtų tautų eisenoje.

— **"Mūsų pastogės"** savaitraščio metinis balius Sydnėjaus lietuvių klubo auditorijoje sutraukė arti 300 dalyvių. Programą atliko vietos jaunimas, vadovaujamas Rimo Milašo.

— **Socialinės globos** lietuvių moterų draugija sėkmingai veikia Melbourne. Sutelktomis aukomis dažnai sušelpia vietos lietuvius, patekusius į vargą.

— **Lietuvių tautosakos** bei literatūros vakaras ruošiamas Melbourne Lietuvių dienų metu.

PRISIMINKIME MIRUSIUS
Vėlinės — XI. 2 d.

Vėlinės yra jautri ir gyva proga sustoti ties mirusiųjų pasauliu.

Vėlinės yra didžioji rimties šventė, kurioje katalikai organizuota malda nukrypsta į tuos, kurie, iš šio pasaulio atsiskyrę, nebegali sau padėti.

Marijonų koplyčioje (prie "Draugo") pradedant Vėlinių dieną, per 8 dienas, bus atnašaujamos šv. Mišios ir vakarais giedami gedulingi mišparai už bendradarbius, geradarius ir visus mūsų maldom pavedamus mirusiuosius.

Kviečiame visus įsijungti į šias ypatingas pamaldas. Savo brangių mirusiųjų vardus siųskite:

Marian Fathers, 6336 So. Kilbourn Ave., Chicago, Ill. 60629

Šia proga prašau prisiminti šių man brangių mirusiųjų sielas:

_____

_____

Mano vardas ir pavardė _____

Adresas _____

_____

Pridedu auką bendr. šv. Mišioms $ _____